

Bruxelles, 13. prosinca 2022.
(OR. en)

Međuinstitucijski predmet:
2021/0381(COD)

16013/1/22
REV 1

AG 159
COMPET 1027
INST 460
PE 154
DATAPROTECT 360
FREMP 269
CONSOM 338
TELECOM 524
AUDIO 139
MI 937
DISINFO 107
FIN 1356
CODEC 2009

ISHOD POSTUPAKA

Od: Glavno tajništvo Vijeća
Za: Delegacije

Br. preth. dok.: 15669/22
Br. dok. Kom.: 14374/21 + COR 1 + COR 1 REV 1; + ADD 1 + COR 1 + ADD 1 COR 1
REV 1; + ADD 2 to 4 - COM(2021) 731 final

Predmet: Prijedlog UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o
transparentnosti i ciljanju u političkom oglašavanju
– opći pristup

Za delegacije se u Prilogu ovoj napomeni nalazi tekst općeg pristupa o kojem je Vijeće (opći poslovi) postiglo dogovor na sastanku 13. prosinca 2022.

Prijedlog
UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA
o transparentnosti i ciljanju u političkom oglašavanju

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegove članke 16. i 114.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora¹,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija²,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

---

¹ SL C , , str. .

² SL C , , str. .

budući da:

- (1) Ponuda i potražnja političkog oglašavanja sve su više prekogranične prirode. S tom aktivnošću povezan je velik, raznolik i sve veći broj pružatelja usluga, kao što su politička konzultantska društva, agencije za oglašavanje, platforme za oglašivačke tehnologije, poduzeća za odnose s javnošću, utjecajne osobe i različiti pružatelji usluga analize podataka i posredovanja. Političko oglašavanje ima razne oblike, uključujući plaćeni sadržaj, sponzorirane rezultate pretraživanja, plaćene ciljane poruke, promicanje u rangiranju, promicanje nečega ili nekoga uključeno u sadržaj kao što su plasiranje proizvoda, utjecajne osobe i drugi oblici podržavanja. Povezane aktivnosti mogu uključivati, na primjer, diseminaciju političkog oglašavanja na zahtjev sponzora ili objavljivanje sadržaja uz naplatu.
- (2) Političko oglašavanje može se distribuirati i objavljivati preko granica različitim sredstvima i medijima. Može se distribuirati ili objavljivati u tradicionalnim neinternetskim medijima kao što su novine, televizija i radio, a sve više i putem internetskih platformi, internetskih stranica, mobilnih aplikacija, računalnih igara i drugih digitalnih sučelja. Potonje ne samo da je posebno pogodno za ponudu preko granica, nego i otvara nova i ozbiljna regulatorna i provedbena pitanja. Upotreba političkog oglašavanja na internetu sve je šira, a određeni linearni oblici političkog oglašavanja izvan interneta, kao što su radio i televizija, nude se i na internetu kao usluge na zahtjev. Političke oglašivačke kampanje obično se organiziraju tako da se iskoristi niz različitih medija i oblika.
- (3) Budući da se obično pruža uz naknadu, **koja može uključivati davanje u naravi**, oglašavanje, uključujući političko oglašavanje, uslužna je djelatnost na temelju članka 57. Ugovora o funkcioniranju Europske unije („UFEU”). U Izjavi br. 22, o osobama s invaliditetom, priloženoj Ugovoru iz Amsterdama, na konferenciji predstavnika vlada država članica usuglašeno je da institucije Unije moraju uzeti u obzir potrebe osoba s invaliditetom pri sastavljanju mjera na temelju članka 114. UFEU-a.

(4) Postizanje transparentnosti legitiman je javni cilj u skladu s vrijednostima koje dijele EU i njegove države članice u skladu s člankom 2. Ugovora o Europskoj uniji („UEU”).

Građanima nije uvijek lako prepoznati političke oglase i ostvarivati svoja demokratska prava na informiran način. *Sve veća sofisticiranost dezinformacija, diversifikacija akterâ, brz razvoj novih tehnologija i pojačano širenje manipulativnog uplitanja važni su izazovi za Uniju i države članice. Političko oglašavanje može biti izvor dezinformacija, posebno ako se oglašavanjem ne otkriva njegova politička priroda i ako je ciljano ili istaknuto.* Visoka razina transparentnosti potrebna je, među ostalim, kao temelj za otvorenu i pravednu političku raspravu *pri osiguravanju demokratskih političkih kampanja*, slobodne i poštene izbore ili referendume te kako bi se suzbile dezinformacije i nezakonito uplitanje, među ostalim iz inozemstva. [...]. Transparentnost političkog oglašavanja pomaže biračima da pri susretu s političkim oglasom bolje razumiju u čije se ime to oglašavanje provodi i na koji ih način pružatelj usluga oglašavanja cilja, što glasače stavlja u bolji položaj za donošenje informiranih odluka.

(4.a) *Ovom se Uredbom nastoji osigurati pružanje političkog oglašavanja uz potpuno poštovanje temeljnih prava, uključujući, među ostalim, pravâ na zaštitu podataka.*

- (5) U kontekstu političkog oglašavanja *često se upotrebljavaju* tehnike ciljanja i isticanja *koje se temelje na obradi osobnih podataka, uključujući zabilježene i izvedene osobne podatke, kao što su podaci kojima se otkrivaju politička mišljenja i druge posebne kategorije podataka* [...]. Tehnike ciljanja [...] trebalo bi tumačiti kao tehnike koje se primjenjuju za usmjeravanje [...] političkog oglasa samo na određenu osobu ili skupinu osoba, *obično uključuju prilagođeni [...]sadržaj te se temelje na obradi osobnih podataka, bez obzira na to kako su osobni podaci pribavljeni. Tehnikama isticanja, koje obuhvaćaju širok raspon tehnika optimizacije i isporuke oglasa, nastoji se [...]*povećati širenje, doseg ili vidljivost političkog oglasa *na temelju obrade osobnih podataka, bez obzira na to kako su osobni podaci pribavljeni*. S obzirom na moć i potencijal zlouporabe osobnih podataka *pri[...]* ciljanju, među ostalim putem mikrociljanja i drugih naprednih tehnika, takve tehnike mogu biti posebne prijetnje zakonitim javnim interesima, kao što su pravednost, jednake mogućnosti i transparentnost u izbornom postupku te temeljno pravo na objektivno, transparentno i pluralističko informiranje.
- (6) Političko oglašavanje trenutačno je različito regulirano u državama članicama, a u brojnim slučajevima usmjereno je na tradicionalne medijske oblike. Postoje posebna ograničenja, uključujući ograničenja prekograničnog pružanja usluga političkog oglašavanja. Neke države članice zabranjuju pružateljima usluga iz EU-a s poslovnim nastanom u drugim državama članicama pružanje usluga političke prirode ili s političkom svrhom tijekom izbornih razdoblja. S druge strane, u nekim državama članicama vjerojatno postoje nedostaci i pravne praznine u nacionalnom zakonodavstvu, što dovodi do toga da se političko oglašavanje ponekad diseminira bez obzira na relevantne nacionalne propise, čime se ugrožava cilj reguliranja transparentnosti u političkom oglašavanju.
- (7) Kako bi se osigurala veća transparentnost političkog oglašavanja, među ostalim kako bi se odgovorilo na zabrinutost građana, neke su države članice već razmotrile ili razmatraju dodatne mjere za transparentnost političkog oglašavanja i podupiranje pravedne političke rasprave te slobodnih i poštenih izbora ili referendumima. Te se nacionalne mjere posebno razmatraju za oglašavanje koje se objavljuje i distribuira na internetu, a mogu uključivati i dodatne zabrane. Te se mjere razlikuju u rasponu od neobvezujućih do obvezujućih mjera i podrazumijevaju različite elemente transparentnosti.

- (8) Ta situacija dovodi do rascjepkanosti unutarnjeg tržišta, smanjuje pravnu sigurnost za pružatelje usluga političkog oglašavanja koji pripremaju, plasiraju, *promiču*, objavljuju ili diseminiraju političke oglase, stvara prepreke slobodnom kretanju povezanih usluga, narušava tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu, među ostalim između pružatelja usluga na internetu i izvan njega i pružatelja internetskih usluga, te iziskuje složene napore za postizanje usklađenosti i dodatne troškove za relevantne pružatelje usluga.
- (9) U tom kontekstu, pružatelji usluga političkog oglašavanja vjerojatno će biti odvraceni od pružanja svojih usluga političkog oglašavanja u prekograničnim situacijama. To se posebno odnosi na mikropoduzeća te mala i srednja poduzeća, koja često nemaju resurse za snošenje ili prenošenje visokih troškova usklađivanja povezanih s pripremom, plasiranjem, *promicanjem*, objavljivanjem ili diseminacijom političkog oglašavanja u više država članica. Time se ograničava dostupnost usluga i negativno utječe na mogućnost pružatelja usluga da uvođe inovacije i nude multimedijske i multinacionalne kampanje na unutarnjem tržištu.
- (10) Stoga bi pri pružanju usluga političkog oglašavanja trebalo osigurati dosljednu i visoku razinu transparentnosti političkog oglašavanja u cijeloj Uniji, a razlike koje ometaju slobodno kretanje povezanih usluga na unutarnjem tržištu trebalo bi spriječiti utvrđivanjem jedinstvenih obveza transparentnosti za pružatelje usluga političkog oglašavanja, jamčeći time ujednačenu zaštitu prava osoba i nadzor na cijelom unutarnjem tržištu na temelju članka 114. UFEU-a.
- (11) Države članice ne bi smjele u svojem nacionalnom pravu održavati niti u njega uvesti odredbe *o transparentnosti političkog oglašavanja* koje odstupaju od odredaba utvrđenih u ovoj Uredbi, uključujući i strože ili manje stroge odredbe koje bi dovele do različite razine transparentnosti u političkom oglašavanju. Potpuno usklađivanje zahtjeva u pogledu transparentnosti povezanih s političkim oglašavanjem povećava pravnu sigurnost i smanjuje rascjepkanost obveza koje pružatelji usluga ispunjavaju u kontekstu političkog oglašavanja.

- (12) Potpuno usklađivanje zahtjeva u pogledu transparentnosti ne bi smjelo dovesti u pitanje slobodu pružatelja usluga političkog oglašavanja da dobrovoljno pružaju dodatne informacije o političkom oglašavanju, **na primjer o stopi klikanja na određeni politički oglas na internetu**, kao dio slobode izražavanja **i informiranja** zaštićene na temelju članka 11. Povelje o temeljnim pravima.
- (13) Ova je Uredba **ograničena na usklađivanje pravila o transparentnosti te ciljanju i isticanju političkog oglašavanja**. **Njome se ne [...] [...] utječe na [...] sadržaj političkih oglasa [...] ni na pravila Unije ili država članica kojima se uređuju aspekti povezani s političkim oglašavanjem, osim onih obuhvaćenih ovom Uredbom. Stoga se ovom Uredbom ne mijenjaju pravila kojima se uređuje provođenje i financiranje političkih kampanja, uključujući opće zabrane ili ograničenja političkog oglašavanja tijekom određenih razdoblja, tzv. razdoblja šutnje, donacije pojedinačnih donatora kampanja ili zabrane u pogledu upotrebe komercijalnog oglašavanja u svrhu izborne kampanje. [...] [...]**
- (13.a) Pri primjeni i izvršenju ove Uredbe u skladu s načelom proporcionalnosti trebalo bi uzeti u obzir posebne potrebe mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća. Pojam mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća trebalo bi tumačiti u smislu članka 3. stavaka od 1. do 3. Direktive 2013/34/EU.**

(14) Uredbom bi se trebali propisati usklađeni zahtjevi u pogledu transparentnosti primjenjivi na gospodarske subjekte koji pružaju usluge političkog oglašavanja i povezane usluge (tj. aktivnosti koje se obično obavljaju uz naknadu, **koja može uključivati davanje u naravi**); konkretnije, te se usluge sastoje od pripreme, plasiranja, promicanja, objavljivanja i diseminacije političkih **oglasa**[...]. Pravila iz ove Uredbe kojima se osigurava visoka razina transparentnosti političkog oglašavanja temelje se na članku 114. UFEU-a. Ovom bi se Uredbom trebala obuhvatiti i primjena, u kontekstu [...] političkog oglašavanja, tehnika ciljanja i isticanja **koje se temelje na** [...] obradi osobnih podataka, **bez obzira na to radi li se o uslugama**. Pravila iz ove Uredbe kojima se uređuje primjena ciljanja i isticanja temelje se na članku 16. UFEU-a. Političko oglašavanje usmjereno na pojedince u državi članici trebalo bi obuhvaćati oglašavanje koje su u cijelosti pripremili, plasirali, **promicali**, [...] objavili **ili diseminirali** pružatelji usluga s poslovnim nastanom izvan Unije, ali koje se diseminira pojedincima u Uniji. Kako bi se utvrdilo je li politički oglas usmjeren na pojedince u državi članici, trebalo bi uzeti u obzir čimbenike koji ga povezuju s tom državom članicom, uključujući jezik, kontekst, cilj oglasa i načine njegove diseminacije.

(14.a) Pri primjeni ove Uredbe trebalo bi uzeti u obzir posebnosti medija objavljivanja ili diseminacije političkog oglasa, posebno kako bi se modaliteti prilagodili televiziji, radiju i novinama, prema potrebi i u skladu s pravom EU-a.

(15) Političko oglašavanje i politički oglasi nisu definirani na razini Unije. Potrebna je zajednička definicija kako bi se utvrdilo područje primjene usklađenih obveza u pogledu transparentnosti i pravila o ciljanju i isticanju. Tom bi definicijom trebalo obuhvatiti sve oblike političkog oglašavanja te sva sredstva i načine objavljivanja ili diseminacije unutar Unije, neovisno o tome nalazi li se izvor unutar Unije ili u trećoj zemlji.

- (16) Definicija političkog oglašavanja trebala bi uključivati oglašavanje koje izravno ili neizravno *priprema, plasira, promiče*, objavljuje ili diseminira politički akter ili koje se izravno ili neizravno *priprema, plasira, promiče*, objavljuje ili diseminira za njega ili u njegovo ime. ***Političko oglašavanje obično je izravno ili neizravno pod kontrolom sponzora, koji bi mogao biti politički akter i koji bi osobito mogao odrediti političku prirodu, sadržaj ili objavljivanje političkog oglašavanja koje se priprema, plasira, promiče, objavljuje ili diseminira. Ponekad drugi subjekt može u konačnici izvršavati stvarnu kontrolu nad relevantnim donošenjem odluka sponzora pružanjem financijskih sredstava ili upotrebom drugih oblika kontrole, uključujući korporativnu kontrolu. Stoga bi trebalo osigurati da standardi transparentnosti predviđeni ovom Uredbom obuhvaćaju takve situacije.*** Budući da se oglasi političkog aktera ili oglasi za njega ili u njegovo ime ne mogu odvojiti od njegova djelovanja kao političkog aktera, može se pretpostaviti da mogu utjecati na političku raspravu, osim poruka isključivo privatne ili komercijalne prirode. ***Kako bi se utvrdilo da je poruka isključivo privatne ili isključivo komercijalne prirode, trebalo bi uzeti u obzir sve relevantne čimbenike kao što su njezin sadržaj, jezik koji se upotrebljava za prenošenje poruke, kontekst u kojem se poruka prenosi, uključujući razdoblje diseminacije, cilj poruke i sredstva kojima se poruka promiče, činjenica da se objavljuje ili diseminira te ciljana publika. Poruke koje se za političkog aktera ili u njegovo ime promiču, objavljuju ili diseminiraju potencijalno neograničenom broju trećih strana ne bi se trebale smatrati isključivo privatnima.***

- (17) Ako drugi sudionici ***promiču***, objavljuju ili diseminiraju poruku koja bi mogla utjecati ***i osmišljena je*** tako da utječe na ishod izbora ili referenduma ***ili ponašanja glasača ili zakonodavnog ili regulatornog postupka*** [...] [...] ***na razini Unije, nacionalnoj, regionalnoj ili lokalnoj razini ili na razini političke stranke***, to bi se također trebalo smatrati političkim oglašavanjem. ***Trebala bi postojati jasna i značajna poveznica između poruke i njezina potencijala da utječe na ishod izborâ ili referenduma, zakonodavnog ili regulatornog postupka ili na ponašanje glasača.*** Kako bi se utvrdilo ***postojanje takve poveznice***, [...] trebalo bi uzeti u obzir sve relevantne čimbenike kao što su ***sponzor poruke***, sadržaj poruke, jezik koji se upotrebljava za prenošenje poruke, kontekst u kojem se poruka prenosi, ***uključujući razdoblje diseminacije kao što je izborna razdoblje***, cilj poruke, [...] sredstvo kojim se poruka ***promiče***, objavljuje ili diseminira ***te ciljana publika***. Poruke o društvenim ili kontroverznim pitanjima (***tzv. „tematski oglasi”***) mogu [...] utjecati ili ***biti osmišljene*** kako bi utjecale na ishod izbora ili referenduma, zakonodavnog ili regulatornog postupka ili na ponašanje glasača.
- (18) ***U interesu djelotvorne komunikacije sa širom javnosti, javna priopćenja od strane, za ili u ime svakog tijela javne vlasti države članice, uključujući članove vlade, na primjer, priopćenja za medije ili konferencije kojima se najavljuju zakonodavne ili regulatorne inicijative i objašnjava odabir politike na kojem se takve inicijative temelje, ne bi se trebala smatrati političkim oglašavanjem, pod uvjetom da nisu osmišljena tako da utječu na ishod izbora ili referenduma, ponašanje glasača ili zakonodavni ili regulatorni postupak.*** Slično tome, praktične informacije iz službenih izvora ***država članica ili Unije*** koje se odnose ***isključivo*** na organizaciju i načine sudjelovanja na izborima ili referendumima, ***uključujući candidature ili predmet pitanja postavljenog na referendumu, također*** se ne bi trebale smatrati političkim oglašavanjem.

- (18.a) *Ova se Uredba ne bi trebala primjenjivati ako je određeni javni prostor za predstavljanje kandidatâ izričito predviđen zakonom i dodijeljen besplatno, na primjer u slučaju dodjele prostora za takvo predstavljanje u općinama i drugim javnim područjima ili dodjele određenog vremena emitiranja na televiziji, ako se to čini na pošten i nediskriminirajući način, na temelju transparentnih i objektivnih kriterija.*
- (19) Politička [...] *mišljenja* izražena *u bilo kojem mediju pod uredničkom odgovornošću, uključujući, ali ne ograničavajući se na* programe audiovizualnih *medijskih usluga u smislu članka 1. stavka 1. točke (a) Direktive 2010/13/EU, u linearnom i nelinearnom radijskom emitiranju [...], [...]* objavljena u tiskanim *ili internetskim medijima, [...]* ne bi trebala biti obuhvaćena ovom Uredbom, [...] *osim ako je predviđena posebna naknada za izražavanje nekog političkog mišljenja ili u vezi s njime.*
- (20) Za potrebe ove Uredbe izbori bi se trebali tumačiti kao izbori za Europski parlament, kao i svi izbori ili referendumi organizirani na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini u državama članicama i izbori za određivanje vodstva političkih stranaka. Oni ne bi trebali obuhvaćati druge oblike izbora kao što su *strukovno ili* privatno organizirani postupci glasanja.
- (21) Potrebno je definirati politički oglas kao primjer političkog oglašavanja. Oglasi uključuju sredstvo kojim se promidžbena poruka prenosi, među ostalim u tiskanom obliku, putem radiodifuzijskih medija ili putem usluga internetskih platformi.
- (22) Politički akteri u smislu ove Uredbe trebali bi biti definirani upućivanjem na koncepte definirane pravom Unije, kao i nacionalnim pravom u skladu s međunarodnim pravnim instrumentima kao što su instrumenti Vijeća Europe. Pojam političkih [...] *aktera* trebao bi obuhvaćati [...] pridružene i pomoćne subjekte *političke stranke* koji su osnovani, s pravnom osobnosti ili bez nje, kako bi [...] *joj* se pružala potpora ili kako bi se ostvarili [...] *njezini* ciljevi, primjerice suradnjom s određenom skupinom birača ili u posebne izborne svrhe.

- (23) Pojam političkih aktera trebao bi obuhvaćati i **kandidate koji se biraju na izborima za bilo koju dužnost ili obnašatelje takvih izbornih dužnosti** [...], [...] [...] i članove vlade **države članice** na [...] nacionalnoj, regionalnoj ili lokalnoj razini ili članove **institucija Unije, osim Suda Europske unije, Europske središnje banke i Revizorskog suda.** [...].
- (24) Oglašivačku kampanju trebalo bi definirati kao pripremu, **plasiranje, promicanje,** objavljivanje i diseminaciju niza povezanih oglasa tijekom trajanja ugovora za političko oglašavanje, na temelju zajedničke pripreme, sponzorstva i financiranja. [...].
- (25) Definicija političkog oglašavanja ne bi trebala utjecati na nacionalne definicije političkih stranaka, političkih ciljeva ili kampanja **ni mijenjati ili ometati pravila za kampanje** [...] na nacionalnoj razini.
- (25.a) Definicija političkog aktera ne utječe na nacionalna pravila o tome tko može voditi političku kampanju i ne bi trebala obvezati države članice da utvrde takva pravila.**
- (26) Kako bi se obuhvatio širok raspon relevantnih pružatelja usluga povezanih s uslugama političkog oglašavanja, pružatelje usluga političkog oglašavanja trebalo bi tumačiti tako da obuhvaćaju pružatelje usluga koji su uključeni u pripremu, plasiranje, promicanje, objavljivanje [...] **ili** diseminaciju političkog **oglasa**[...]. **Pružatelje koji pružaju isključivo pomoćne usluge povezane s uslugama političkog oglašavanja ne bi trebalo smatrati pružateljima usluga političkog oglašavanja u smislu ove Uredbe. Pomoćne usluge su usluge koje obično ovise o usluzi političkog oglašavanja i dopunjuju je, ali nemaju izravan utjecaj na sadržaj ili predstavljanje političkog oglasa ni izravnu kontrolu nad njegovom pripremom, plasiranjem, promicanjem, objavljivanjem ili diseminacijom. Takve usluge uključuju, na primjer, poštanske usluge, usluge tiskanja, grafički, zvučni ili fotografski dizajn, usluge „samo prijenosa informacija”, „privremene pohrane” i „računalstva u oblaku” u smislu Uredbe (EU) 2022/xxx [Akt o digitalnim uslugama].**

- (26.a) *Izdavačima političkih oglasa smatraju se pružatelji usluga političkog oglašavanja koji se obično nalaze na kraju lanca pružateljâ usluga i koji objavljuju i diseminiraju političke oglase emitiranjem, stavljanjem na raspolaganje putem sučelja ili plasiranjem u javnu domenu na drugi način.*
- (26.b) *Sponzorom se smatra osoba ili subjekt u čije se ime politički oglas priprema, plasira, promiče, objavljuje ili diseminira, na primjer pojedinačni kandidat na izborima, registrirana treća strana ili politička stranka, a koji je obično ujedno osoba ili subjekt koji isplaćuje naknadu u zamjenu za usluge političkog oglašavanja.*
- (27) Pojam usluga političkog oglašavanja ne bi trebao obuhvaćati poruke koje pojedinci dijele isključivo u svoje ime. *Međutim*, ne bi se trebalo smatrati da pojedinci djeluju u svoje ime ako objavljuju poruke čiju diseminaciju ili objavu plaća [...] *treća strana*.
- (28) Kada *sponzor oglašavanje proglasi* [...] [...] političkim [...], to bi trebalo jasno naznačiti drugim pružateljima usluga uključenima u usluge političkog oglašavanja. *Sponzor bi trebao dati istinitu izjavu o tome*. Osim toga, nakon što se [...] *oglašavanje* prepozna kao političko [...], njegova daljnja diseminacija trebala bi i dalje biti usklađena sa zahtjevima u pogledu transparentnosti. Na primjer, kada se *politički oglas, kako je definiran u ovoj Uredbi*, [...] organski dijeli, oglašavanje bi i dalje trebalo biti označeno kao političko oglašavanje. *U okviru ugovora, propust djelovanja u dobroj vjeri trebao bi aktivirati ugovornu odgovornost*.

- (28.a) S obzirom na važnost jamčenja ponajprije djelotvornosti zahtjeva u pogledu transparentnosti, sponzori i pružatelji usluga političkog oglašavanja koji djeluju u ime sponzorâ trebali bi u dobroj vjeri, potpuno i točno te bez nepotrebne odgode prenijeti relevantne informacije kako bi se drugim pružateljima usluga političkog oglašavanja u lancu omogućilo da poštuju ovu Uredbu. Kada je izdavač političkih oglasa jedini pružatelj usluga političkog oglašavanja, sponzor bi mu tu informaciju trebao priopćiti. U slučaju izjave ili informacija koje su očito pogrešne, pružatelji usluga oglašavanja traže od sponzora i pružatelja usluga oglašavanja koji djeluju u ime sponzora da isprave svoju izjavu.*
- (28.b) Izjavu ili informacije trebalo bi smatrati očito pogrešnima ako je to očigledno iz sadržaja oglasa, identiteta sponzora ili konteksta u kojem se dotična usluga pruža, bez dodatnih provjera ili postupaka utvrđivanja činjenica.*
- (29) Pravila o transparentnosti utvrđena u ovoj Uredbi trebala bi se primjenjivati samo na usluge političkog oglašavanja, tj. političko oglašavanje koje se obično pruža uz naknadu, koja može uključivati davanje u naravi. Zahtjevi u pogledu transparentnosti ne bi se trebali primjenjivati na sadržaj koji učitava korisnik usluge internetskog posredovanja, kao što je internetska platforma, i koji je internetska posrednička služba distribuirala bez naknade za plasiranje, objavljivanje ili diseminaciju određene poruke, osim ako je korisnik platio naknadu trećoj strani za politički oglas.
- (30) Zahtjevi u pogledu transparentnosti ne bi se trebali primjenjivati ni na razmjenu informacija putem elektroničkih komunikacijskih usluga kao što su usluge elektroničkih poruka ili telefonskih poziva, sve dok ne postoji usluga političkog oglašavanja.

- (31) Sloboda izražavanja **i informiranja** zaštićena člankom 11. Povelje o temeljnim pravima obuhvaća pravo pojedinca na političko mišljenje, primanje i širenje političkih informacija te na razmjenu političkih ideja. Svako ograničenje **te slobode** [...] mora biti u skladu s člankom 52. Povelje o temeljnim pravima. **Ta** [...] [...] sloboda može podlijevati modulaciji i ograničenjima ako je to opravdano ostvarivanjem legitimnog javnog interesa i u skladu s općim načelima prava Unije, kao što su proporcionalnost i pravna sigurnost. To, među ostalim, vrijedi ako se političke ideje prenose preko pružatelja usluga oglašavanja.
- (31.a) Ovom se Uredbom od država članica ne bi trebalo zahtijevati da poduzmu mjere koje su u suprotnosti s temeljnim načelima koja se odnose na slobodu udruživanja i slobodu izražavanja, posebno na slobodu tiska i slobodu izražavanja u ostalim medijima kako one proizlaze iz ustavnih tradicija ili pravila koja uređuju prava i odgovornosti tiska ili ostalih medija te njihova proceduralna jamstava, u slučaju kad se ta pravila odnose na utvrđivanje ili ograničavanje odgovornosti.**
- (32) Na političke oglase koje objavljuju ili diseminiraju internetski posrednici primjenjuju se horizontalna pravila Uredbe (EU) 2022[...]/XX [Akt o digitalnim uslugama], koja se primjenjuju na sve vrste internetskog oglašavanja, uključujući komercijalne i političke oglase. Na temelju definicije političkog oglašavanja utvrđene u ovoj Uredbi primjereno je detaljnije razraditi zahtjeve u pogledu transparentnosti utvrđene za izdavače političkih oglasa obuhvaćene područjem primjene Uredbe (EU) 2022[...]/XX [Akt o digitalnim uslugama], osobito vrlo velikih **internetskih** platformi. To se posebno odnosi na informacije povezane s financiranjem političkih oglasa. Zahtjevi iz ove Uredbe ne utječu na odredbe Akta o digitalnim uslugama, među ostalim u pogledu obveza procjene rizika i ublažavanja za vrlo velike internetske platforme u odnosu na njihove sustave oglašavanja.

- (33) Priprema, plasiranje, promicanje, objavljivanje i diseminacija političkih *oglasa*[...] mogu uključivati složeni lanac pružatelja usluga. To se posebno odnosi na slučajeve u kojima odabir sadržaja oglašavanja, odabir kriterija za ciljanje *i isticanje*, pružanje podataka koji se koriste za ciljanje *i isticanje* oglašavanja, pružanje tehnika ciljanja *i isticanja*, isporuku oglasa i njegovu diseminaciju mogu kontrolirati različiti pružatelji usluga. Na primjer, automatiziranim uslugama može se poduprijeti povezivanje profila korisnika sučelja s pruženim oglašivačkim sadržajem upotrebom osobnih podataka prikupljenih izravno od korisnika usluge i iz ponašanja korisnika na internetu, kao i izvedenih podataka.
- (34) S obzirom na važnost jamčenja ponajprije djelotvornosti zahtjeva u pogledu transparentnosti, među ostalim radi olakšavanja njihova nadzora, pružatelji usluga političkog oglašavanja trebali bi osigurati da se relevantne informacije koje prikupljaju pri pružanju svojih usluga, uključujući naznaku da je oglas političke prirode, pružaju izdavaču političkih oglasa koji taj politički oglas objavljuje *te da su potpune i točne*. Kako bi se omogućila učinkovita provedba tog zahtjeva i pravodobno i točno pružanje tih informacija, pružatelji usluga političkog oglašavanja trebali bi *te informacije prenijeti istodobno s pružanjem relevantnih usluga te* razmotriti i poduprijeti automatizaciju prosljeđivanja informacija među pružateljima usluga političkog oglašavanja. *Ako pružatelj usluga političkog oglašavanja postane svjestan toga da su informacije koje je prenio ažurirane, trebao bi osigurati da se te ažurirane informacije priopće odgovarajućem izdavaču političkih oglasa.*
- (34.a) *Smatra se da su pružatelji usluga političkog oglašavanja svjesni toga da bi informacije trebalo ažurirati kada ih sponzor ili pružatelj usluga koji djeluje u njegovo ime obavijesti o dotičnoj promjeni. Izdavač političkih oglasa također može postati svjestan takvih potreba za ažuriranjem putem mehanizma obavješćivanja predviđenog ovom Uredbom.*

- (34.b) Ako pružatelji usluga političkog oglašavanja[...]postanu svjesni očite pogrešku, netočnosti ili nepotpunosti u priopćenim informacijama, trebali bi uložiti razumne napore kako bi osigurali da se ta očita pogreška, netočnost ili nepotpunost ispravi, posebno potvrdom informacija koje je dostavio pružatelj usluga političkog oglašavanja ili, ako je to relevantno, sam sponzor. To ne bi trebalo rezultirati općom obvezom za pružatelja usluga političkog oglašavanja da prati istinitost izjava o političkoj prirodi oglasâ ili da provodi suvišne ili skupe postupke utvrđivanja činjenica. Razumni napori mogu se odražavati i u ugovornim aranžmanima između pružateljâ usluga političkog oglašavanja i, prema potrebi, onima sa sponzorom. Ugovorni aranžmani između pružateljâ usluga i sponzora trebali bi omogućiti prijenos informacija između izdavača i sponzora, na primjer u slučaju informacija koje nedostaju ili obustavljanja političkog oglašavanja.*
- (34.c) Razumni napori trebali bi uključivati savjesne i objektivne mjere kao što je stupanje u kontakt s dotičnim sponzorom ili pružateljem usluga političkog oglašavanja kako bi se informacije dopunile ili ispravile. Trebalo bi uzeti u obzir prirodu i važnost pogrešnih informacija ili informacija koje nedostaju u odnosu na zahtjeve utvrđene ovom Uredbom.*
- (35) Ako se umjetnom komercijalnom ili ugovornom konstrukcijom omogućuje izbjegavanje primjene obveza u pogledu transparentnosti utvrđenih u *ovoj*[...]Uredbi, te bi se obveze trebale primjenjivati na subjekt ili subjekte koji u biti pružaju uslugu oglašavanja.
- (36) [...]

- (37) Iako se u Uredbi predviđaju posebni zahtjevi, nijedna od obveza utvrđenih u njoj ne bi se trebala tumačiti kao nametanje opće obveze praćenja pružateljima usluga posredovanja u pogledu političkog sadržaja koji dijele fizičke ili pravne osobe, niti bi ih se trebalo tumačiti kao nametanje opće obveze pružateljima usluga posredovanja da poduzmu proaktivne mjere u vezi s nezakonitim sadržajem ili aktivnostima koje ti pružatelji usluga prosljeđuju ili pohranjuju.
- (38) Transparentnost političkog oglašavanja trebala bi građanima omogućiti da shvate da su izloženi političkom oglasu. Izdavači političkih oglasa trebali bi osigurati da se [...] **uz** svaki politički oglas objavi jasna izjava o tome da je riječ o političkom oglasu i o identitetu njegova sponzora. Prema potrebi, ime sponzora može uključivati politički logotip. ***Uz svaki politički oglas, ako je primjenjivo, trebala bi biti objavljena izjava o tome da je politički oglas ciljan ili istaknut.*** Izdavači političkih oglasa trebali bi primjenjivati djelotvorno označivanje, uzimajući u obzir razvoj relevantnih znanstvenih istraživanja i najbolju praksu u pogledu osiguravanja transparentnosti označivanjem oglašavanja. ***Prikaz izjave i imena sponzora može varirati ovisno o korištenom sredstvu. Kad je riječ o uslugama radiodifuzije, izjava može prethoditi političkom oglasu ili uslijediti nakon njega- Izdavači političkih oglasa*** [...] također bi trebali osigurati da se [...] **uz** svaki politički oglas objave informacije koje omogućuju razumijevanje šireg konteksta političkog oglasa i njegovih ciljeva, koje mogu biti uključene u sam oglas ili ih izdavač može navesti na svojoj internetskoj stranici, dostupnoj preko poveznice, ***kôda za brzi odgovor (ili „QR kôda”)*** ili u jednakovrijednim jasnim i korisnicima prilagođenim uputama sadržanima u oglasu.

(39) Te bi informacije trebalo navesti u obavijesti o transparentnosti koja bi također trebala uključivati identitet sponzora i, **prema potrebi, subjekta koji u konačnici kontrolira sponzora** kako bi se omogućila odgovornost u političkom procesu. Trebalo bi se jasno naznačiti mjesto poslovnog nastana sponzora i je li sponzor fizička ili pravna osoba. Osobni podaci pojedinaca uključenih u političko oglašavanje, koji nisu povezani sa sponzorom ili drugim uključenim političkim akterima, ne bi se trebali navoditi u obavijesti o transparentnosti. Obavijest o transparentnosti trebala bi sadržavati i informacije o razdoblju diseminacije, svim povezanim izborima, utrošenom iznosu i vrijednosti drugih protučinidbi primljenih djelomično ili potpuno za određeni oglas, kao i za cijelu oglašivačku kampanju, izvor utrošenih sredstava i druge informacije kako bi se osigurala pravednost distribucije političkog oglasa. Informacije o izvoru utrošenih sredstava odnose se, primjerice, na njihovo javno ili privatno podrijetlo i na to potječu li iz Europske unije ili izvan nje. Informacije o povezanim izborima ili referendumima trebale bi, kada je to moguće, uključivati poveznicu na informacije iz službenih izvora o organizaciji i načinima sudjelovanja ili promicanju sudjelovanja na tim izborima ili referendumima. **Obavijest o transparentnosti trebala bi biti dostupna odmah nakon objave ili diseminacije oglašavanja, a informacije koje se u njoj iznose trebalo bi, prema potrebi, redovito ažurirati.** Obavijest o transparentnosti trebala bi sadržavati i informacije o označivanju političkih oglasa u skladu s postupkom utvrđenim u ovoj Uredbi. Tim zahtjevom ne bi se trebale dovoditi u pitanje odredbe o obavješćivanju u skladu s člancima 14., 15. i 19. Uredbe (EU) 2022[...]XXX [Akt o digitalnim uslugama]. **Pružatelji usluga političkog oglašavanja trebali bi uložiti razumne napore kako bi osigurali potpunost i točnost informacija.**

- (40) Informacije koje treba sadržavati obavijest o transparentnosti trebale bi biti navedene u samom oglasu ili lako dostupne na temelju naznake u oglasu. ***Prikaz informacija može varirati ovisno o korištenom sredstvu. Kako bi se jednostavno pristupilo informacijama iz obavijesti o transparentnosti u neinternetskom oglasu može se, na primjer, upotrijebiti posebna poveznica na internetsku stranicu, kôd za brzi odgovor (ili „QR kôd”) ili jednakovrijedne tehničke mjere prilagođene korisnicima.*** Zahtjev da informacije o obavijesti o transparentnosti moraju biti, među ostalim, jasno vidljive trebao bi podrazumijevati da se one jasno pojavljuju u oglasu ili s njim. Zahtjev da informacije objavljene u obavijesti o transparentnosti moraju biti lako dostupne, strojno čitljive kada je to tehnički moguće i prilagođene korisnicima trebao bi podrazumijevati ispunjavanje potreba osoba s invaliditetom. Prilog I. Direktivi 2019/882 (Europski akt o pristupačnosti) sadržava zahtjeve za pristupačnost informacija, uključujući digitalne informacije koje bi se trebale upotrebljavati kako bi političke informacije postale pristupačne osobama s invaliditetom.
- (41) Obavijesti o transparentnosti trebale bi biti oblikovane tako da informiraju korisnika i pomažu jasnoj identifikaciji političkog oglasa kao takvog. Trebale bi biti oblikovane tako da ostanu na istom mjestu, ***ako je to tehnički moguće***, ili dostupne u slučaju daljnje diseminacije političkog oglasa na drugoj platformi ili prosljeđivanja među pojedincima. Informacije sadržane u obavijesti o transparentnosti trebale bi biti objavljene od samog početka ***do kraja objavljivanja političkog oglasa*** [...]. ***Izdavači političkih oglasa trebali bi čuvati svoje obavijesti o transparentnosti, zajedno sa svim izmjenama, i na zahtjev ih staviti na raspolaganje, tijekom razdoblja od pet godina nakon posljednje objave.*** Pohranjene informacije trebale bi uključivati i informacije o političkom oglašavanju koje je završilo ili koje je izdavač uklonio. ***Pružatelji usluga političkog oglašavanja koji nisu vrlo velike internetske platforme u smislu Uredbe (EU) 2022/XXX [Akt o digitalnim uslugama] trebali bi moći odlučiti o formatu u kojem se te informacije čuvaju.***

- (42) Budući da političke oglase objavljuju izdavači političkih oglasa, oni bi trebali objaviti ili diseminirati te informacije javnosti zajedno s objavom ili diseminacijom političkog oglasa. *Ako izdavač političkih oglasa na bilo koji način postane svjestan da politički oglas ne ispunjava zahtjeve u pogledu transparentnosti iz ove Uredbe, na primjer nakon pojedinačne obavijesti, trebao bi uložiti razumne napore kako bi ispunio zahtjeve iz ove Uredbe. Ako informacije nije moguće dopuniti ili ispraviti u razumnom roku, izdavači političkih oglasa ne bi smjeli javnosti stavljati na raspolaganje ili bi trebali obustaviti objavljivanje ili diseminaciju političkih oglasa koji ne ispunjavaju zahtjeve u pogledu transparentnosti iz ove Uredbe. U takvoj situaciji izdavači političkih oglasa trebali bi obavijestiti dotične pružatelje usluga političkog oglašavanja i, prema potrebi, sponzora o razumnim koracima koje su poduzeli kako bi ispunili zahtjeve iz Uredbe. Izdavač bi trebao obavijestiti sponzora ili pružatelja usluga koji djeluje u ime sponzora ako politički oglas koji sponzorira nije dostupan ili je obustavljen.*
- (42.a) *Kad sponzor ili pružatelj usluga političkog oglašavanja postane svjestan da su informacije prenesene izdavaču političkih oglasa ili koje je on objavio nepotpune ili netočne, bez nepotrebne odgode trebao bi kontaktirati dotičnog izdavača političkih oglasa i, prema potrebi, prenijeti mu potpune ili ispravljene informacije.*
- (42.b) *Ugovorni aranžmani mogu sadržavati odredbu koja omogućuje naplaćivanje razumne naknade za mjere poduzete radi ispravljanja ili dopunjavanja informacija.*
- (42.c) *Pri ispunjenju svojih obveza na temelju ove Uredbe pružatelji usluga političkog oglašavanja trebali bi djelovati nepristrano i uz dužno poštovanje temeljnih prava te drugih prava i legitimnih interesa. Pružatelji usluga političkog oglašavanja trebali bi osobito posvećivati dužnu pažnju slobodi izražavanja i pristupa informacijama, uključujući slobodu medija i pluralizam.*

- (42.d) Osim toga, izdavači političkih oglasa koji su vrlo velike internetske platforme u smislu Uredbe (EU) 2022[...]/XXX [Akt o digitalnim uslugama] trebali bi **osigurati da se za svaki politički oglas** [...] informacije sadržane u obavijesti o transparentnosti **odmah stave** na raspolaganje **putem** repozitorijâ oglasa objavljenih u skladu s člankom 39. [...]Uredbe [Akt o digitalnim uslugama]. **Takve informacije trebalo bi ažurirati i pružati u skladu s dogovorenim industrijskim standardom za pristupačnost, strukturu podataka i pristup putem zajedničkog javno dostupnog dostupnog aplikacijskog programskog sučelja. Primjereno je detaljnije razraditi zahtjeve u pogledu transparentnosti utvrđene za repozitorije iz članka 39. Uredbe (EU) 2021/XX [Akt o digitalnim uslugama]. To se uglavnom odnosi na informacije o uklonjenom političkom oglasu i razlogu za njegovo povlačenje, posebno informacije o slučajevima u kojima su politički oglasi pogrešno označeni ili su nezakonito ciljani. Osim toga, vrlo velike internetske platforme mogu objavljivati druge informacije o utjecaju oglasa, uključujući informacije o stopi klikanja. Drugog pružatelja usluga političkog oglašavanja trebalo bi poticati da uspostavi slične repozitorije političkih oglasa.** Time će se olakšati rad zainteresiranih aktera, uključujući istraživače, u njihovoj posebnoj ulozi u podupiranju slobodnih i poštenih izbora ili referendumima i pravednih izbornih kampanja, među ostalim nadziranjem sponzora političkog oglasa i analizom okruženja političkog oglašavanja.
- (43) Ako je pružatelj usluge političkog oglašavanja koji na poslužitelju smješta ili na neki drugi način pohranjuje i pruža sadržaj političkog oglasa odvojen od pružatelja usluge političkog oglašavanja koji kontrolira internetsku stranicu ili drugo sučelje na kojem se politički oglas naposljetku **predstavlja** [...], trebalo bi ih zajedno smatrati izdavačima oglasa, s odgovarajućom odgovornošću u pogledu konkretne usluge koju pružaju, kako bi se osiguralo da je označivanje provedeno i da su dostupne obavijesti o transparentnosti i relevantne informacije. Njihovim ugovornim aranžmanima trebala bi se **omogućiti** [...] usklađenost s ovom Uredbom.

- (44) Informacije o iznosima potrošenima na političko oglašavanje i vrijednost drugih protučinidbi koje su djelomično ili u potpunosti primljene za političko oglašavanje mogu korisno doprinijeti političkoj raspravi. Potrebno je osigurati da se iz godišnjih izvješća koja sastavljaju relevantni [...] **pružatelji usluga političkog oglašavanja** može dobiti odgovarajući pregled aktivnosti političkog oglašavanja. Kako bi se poduprli nadzor i odgovornost, takvo bi izvješćivanje trebalo uključivati informacije o troškovima za ciljanje **ili isticanje** političkog oglašavanja u relevantnom razdoblju, zbirno za kampanju ili kandidata. Kako bi se izbjeglo nerazmjerno opterećenje, te obveze izvješćivanja o transparentnosti ne bi se trebale primjenjivati na poduzeća koja ispunjavaju uvjete na temelju članka 3. **stavaka od 1. do** [...]3.[...] Direktive 2013/34/EU.
- (45) Izdavači političkih oglasa koji pružaju usluge političkog oglašavanja trebali bi uspostaviti mehanizme koji bi **fizičkim ili pravnim osobama** [...] omogućili da im prijave da određeni politički oglas koji su objavili nije u skladu s ovom Uredbom. Mehanizmi za prijavljivanje takvih oglasa trebali bi biti jednostavni za pristup i upotrebu i trebalo bi ih prilagoditi obliku oglašavanja koje izdavač oglasa distribuira. U mjeri u kojoj je to moguće, ti bi mehanizmi trebali biti dostupni preko samog oglasa, primjerice na internetskoj stranici izdavača oglasa. **Prema potrebi, izdavači političkih oglasa trebali bi uvesti tehničke mjere za osiguravanje minimalnih sigurnosnih standarda informacijske tehnologije, uključujući mjere za zaštitu od automatskog obavješćivanja.** Izdavači političkih oglasa trebali bi se prema potrebi moći osloniti na postojeće mehanizme. **Primjerice,** [...] ako su izdavači političkih oglasa pružatelji usluga smještaja na poslužitelju na internetu u smislu Akta o digitalnim uslugama, u pogledu političkih oglasa smještenih na zahtjev primatelja njihovih usluga, **izdavači političkih oglasa mogu se osloniti na mehanizam obavješćivanja koji su na temelju članka 14. Akta o digitalnim uslugama uspostavili za obavijesti o neusklađenosti oglasa s ovom Uredbom.** [...]

- (45.a) Izdavači političkih oglasa mogu utvrditi posebne obrasce za mehanizme obavješćivanja na temelju ove Uredbe, kojima se zahtijeva popunjavanje podatkovnih polja kao što su ona namijenjena informacijama koje omogućuju identifikaciju navodnog neusklađenog oglasa, objašnjenju razloga kojima se opravdava obavijest, imenu i adresi elektroničke pošte fizičke ili pravne osobe koja podnosi obavijest te izjavi kojom se u dobroj vjeri potvrđuje da su informacije sadržane u obavijesti točne.*
- (45.b) Izdavači političkih oglasa trebali bi uložiti razumne napore kako bi savjesno i objektivno obradili primljene obavijesti na temelju ove Uredbe. Ako obavijest sadržava dovoljno informacija da izdavaču političkih oglasa koji postupa s dužnom pažnjom omogući da bez detaljnog ispitivanja utvrdi da informacija nedostaje ili je netočna, trebalo bi se smatrati da je izdavač političkih oglasa svjestan netočnosti ili nepotpunosti te bi trebao djelovati bez nepotrebne odgode stupanjem u kontakt s relevantnim pružateljima usluga i, prema potrebi, sponzorom. Izdavač političkih oglasa trebao bi barem na zahtjev obavijestiti osobe koje su dostavile obavijest o daljnjim koracima poduzetima u vezi s njome.*
- (45.c) Kako bi se osigurala djelotvornost zahtjeva u pogledu transparentnosti tijekom izborâ ili referenduma, izdavači političkih oglasa koji su vrlo velike internetske platforme u smislu Uredbe (EU) 2022/XXX [Akt o digitalnim uslugama] trebali bi u roku od 48 sati obraditi sve obavijesti koje prime o oglasima povezanim s tim [...] izborima ili referendumom stupanjem u kontakt s dotičnim pružateljima usluga političkog oglašavanja i, prema potrebi, sa sponzorom.*
- (45.d) Sve mjere koje poduzima izdavač političkih oglasa trebale bi biti strogo ciljane u smislu da bi prvenstveno trebale služiti za ispravljanje i dopunu potrebnih informacija te samo u krajnjem slučaju za uklanjanje određenih informacija koje nisu u skladu s ovom Uredbom, uz dužno poštovanje slobode izražavanja i informiranja te drugih temeljnih prava.*

- (46) Kako bi se određenim subjektima omogućilo da upravljaju vlastitom ulogom u demokracijama, primjereno je utvrditi pravila o prijenosu informacija objavljenih uz politički oglas ili sadržanih u obavijesti o transparentnosti zainteresiranim akterima kao što su provjereni istraživači, novinari, organizacije civilnog društva i [...] **priznati** promatrači izbora, kako bi se poduprlo ispunjavanje njihovih odgovarajućih uloga u demokratskom procesu. Od pružatelja usluga političkog oglašavanja ne bi se trebalo zahtijevati da odgovaraju na zahtjeve koji su očito neutemeljeni, **nejasni** ili pretjerani. Nadalje, relevantnom pružatelju usluga trebalo bi dopustiti da naplaćuje razumnu naknadu u slučaju skupih zahtjeva [...], uzimajući u obzir administrativne troškove pružanja informacija.

(47) Osobni podaci prikupljeni izravno od pojedinaca ili neizravno, kao što su izvedeni podaci, pri grupiranju pojedinaca u skladu s njihovim pretpostavljenim interesima ili interesima izvedenima iz njihove internetske aktivnosti, profiliranja ponašanja i drugih tehnika analize sve se više primjenjuju za ciljanje političkih poruka prema skupinama ili pojedinačnim biračima ili pojedincima te za jačanje njihova učinka. Na temelju obrade osobnih podataka, [...] osobito **posebnih kategorija osobnih** podataka [...] na temelju Uredbe (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća³ i Uredbe (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća⁴, različite skupine birača ili pojedinaca mogu se segmentirati, a njihove značajke ili ranjivost iskorištavati, primjerice, diseminacijom oglasa u određenim trenucima i na posebnim mjestima kako bi se iskoristili slučajevi u kojima bi bili osjetljivi na određenu vrstu informacija ili poruka. To ima konkretne i štetne učinke na temeljna prava i slobode građana u pogledu obrade njihovih osobnih podataka i njihove slobode primanja objektivnih informacija, oblikovanja njihova mišljenja, donošenja političkih odluka i ostvarivanja prava glasa. To negativno utječe na demokratski proces. Trebalo bi propisati dodatna ograničenja i uvjete u odnosu na one iz Uredbe (EU) 2016/679 i Uredbe (EU) 2018/1725. Uvjeti utvrđeni u ovoj Uredbi za primjenu tehnika ciljanja i isticanja koje uključuju obradu osobnih podataka u kontekstu političkog oglašavanja trebali bi se temeljiti na članku 16. UFEU-a.

---

³ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

⁴ Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018., str. 39.).

(48) Tehnike ciljanja i isticanja u kontekstu političkog oglašavanja koje uključuju obradu **posebnih kategorija** podataka iz članka 9. stavka 1. Uredbe (EU) 2016/679 i članka 10. stavka 1. Uredbe (EU) 2018/1725 trebale bi stoga biti zabranjene. Primjena takvih tehnika trebala bi biti dopuštena samo ako ih na temelju izričite privole ispitanika provode voditelji obrade ili netko tko djeluje u **njihovo**[...] ime u sklopu legitimnih aktivnosti s odgovarajućim zaštitnim mjerama zaklade, udruženja ili drugog neprofitnog tijela s političkim, filozofskim, vjerskim ili sindikalnim ciljem te pod uvjetom da se obrada odnosi samo na članove ili bivše članove tijela ili na osobe koje imaju redovan kontakt s njim u vezi s njegovim svrhama i da osobni podaci nisu priopćeni nikome izvan tog tijela bez privole ispitanika. To bi trebalo biti popraćeno **dodatnim** [...] zaštitnim mjerama. Privolu bi trebalo tumačiti kao privolu u smislu Uredbe (EU) 2016/679 i Uredbe (EU) 2018/1725. [...] Ne bi se smjelo omogućavati oslanjanje na iznimke utvrđene u članku 9. stavku 2. točkama (b), (c), (e), (f), (g), (h), (i) i (j) Uredbe (EU) 2016/679 i članku 10. stavku 2. točkama (b), (c), (e), (f), (g), (h), (i) i (j) Uredbe (EU) 2018/1725 za primjenu tehnika ciljanja i isticanja za objavljivanje, promicanje i diseminaciju političkog oglašavanja koje uključuju obradu osobnih podataka iz članka 9. stavka 1. Uredbe (EU) 2016/679 i članka 10. stavka 1. Uredbe (EU) 2018/1725. **Ova Uredba ne utječe na primjenu drugih odredaba uredbi (EU) 2016/679 i (EU) 2018/1725, među ostalim onih koje se odnose na davanje i povlačenje privole, automatizirano pojedinačno donošenje odluka, uključujući izradu profila i pravo na prigovor. Za potrebe provedbe zahtjeva iz ove Uredbe izričita privola u smislu uredbi (EU) 2016/679 i (EU) 2018/1725 trebala bi se dati zasebno i specifično u svrhu političkog oglašavanja. U skladu s pravom Unije voditelji obrade trebali bi osigurati da na pojedinačno donošenje odluka ne utječu tamni obrasci kojima se narušava autonomno i informirano donošenje odluka, uključujući polja unaprijed označena kvačicom i druge pristrane i netransparentne tehnike koje pojedince potiču na donošenje određenih odluka koje inače ne bi donijeli. Konkretno, mehanizam za prikupljanje odluka od pojedinaca trebao bi biti jasan i jednostavan za upotrebu, a relativnom istaknutosti alternativa ne bi se trebalo nastojati utjecati na odluku pojedinca. Informacije koje se u tom pogledu pružaju pojedincima trebale bi biti sažete i sastavljene na jednostavnom i razumljivom jeziku te lako i izravno dostupne i vidljive.**

(48.a) **Ne bi se trebalo smatrati da se u internoj komunikaciji političke stranke s njezinim članovima upotrebljavaju tehnike ciljanja u kontekstu političkog oglašavanja ako je takva**

komunikacija ograničena na njezine članove i ako se temelji na osobnim podacima koje su ti članovi dostavili izričito u tu svrhu.

(48.b) Vrlo mladi ljudi posebno su ranjiva skupina koja se može iskoristiti zloupotrebom tehnika ciljanja i isticanja. Iako još nemaju pravo glasa, takve osobe mogu biti specifično ciljane kako bi se manipuliralo raspravom. Tehnike ciljanja ili isticanja koje uključuju obradu osobnih podataka ispitanika za kojeg je s razumnom sigurnošću poznato da je najmanje godinu mlađi od dobi za glasovanje utvrđene nacionalnim propisima trebale bi stoga u kontekstu političkog oglašavanja biti zabranjene.

- (49) Kako bi se osigurala veća transparentnost i odgovornost *te neovisno o tome uključuje li političko oglašavanje uslugu, trebalo bi primjenjivati dodatne zaštitne mjere* pri upotrebi tehnika ciljanja i isticanja u kontekstu političkog oglašavanja koje uključuju obradu osobnih podataka *koja nije zabranjena Uredbom. Takvi dodatni zahtjevi u pogledu transparentnosti i odgovornosti trebali bi se s jedne strane primjenjivati na obradu koja uključuje posebne kategorije podataka ako je ispitanik dao izričitu privolu ili ako se obrada provodi tijekom njegovih legitimnih aktivnosti, kako je navedeno u članku 9. stavku 2. točkama (a) i (d) Uredbe (EU) 2016/679 i članku 10. stavku 2. točkama (a) i (d) Uredbe (EU) 2018/1725 te, s druge strane, na obradu osobnih podataka u kontekstu političkog oglašavanja, koja ne uključuje posebne kategorije podataka. Tim dodatnim zahtjevima trebalo bi dopuniti postojeće zaštitne mjere, uključujući one koje se odnose na automatizirano donošenje odluka u skladu s člankom 22. Uredbe (EU) 2016/679 i člankom 24. Uredbe (EU) 2018/1725. [...] Voditelji obrade [...] trebali bi donijeti, [...] provesti i objaviti politiku u kojoj se opisuje [...] kako se takve tehnike primjenjuju [...] te voditi evidenciju o svojim relevantnim aktivnostima. Pri objavljivanju, promicanju ili diseminaciji političkog oglasa tehnikama ciljanja i isticanja voditelji obrade trebali bi, zajedno s političkim oglašavanjem, pružiti smislene informacije kako bi dotični pojedinac mogao razumjeti upotrijebljenu logiku i glavne parametre primijenjenog ciljanja, upotrebu podataka treće strane i dodatne analitičke tehnike, među ostalim je li ciljanje oglasa dodatno optimizirano tijekom isporuke.*
- (50) Izdavači političkih oglasa koji primjenjuju tehnike ciljanja ili isticanja trebali bi u svoju obavijest o transparentnosti uključiti informacije koje su potrebne kako bi dotični pojedinac mogao razumjeti logiku i glavne parametre primijenjene tehnike te upotrebu podataka treće strane i dodatnih analitičkih tehnika. [...]

- (50.a) Zahtjevi u pogledu transparentnosti i odgovornosti trebali bi se primjenjivati na sve voditelje obrade neovisno o tome djeluje li voditelj obrade u svoje ime, zajedno s pružateljem usluga političkog oglašavanja ili je isti subjekt kao izdavač političkog oglašavanja.** Ako voditelj obrade nije ujedno i izdavač oglasa, voditelj obrade trebao bi izdavaču političkih oglasa proslijediti internu politiku **i osigurati da se druge informacije potrebne za usklađenost s ovom Uredbom priopće izdavaču političkih oglasa pravodobno i točno [...].**
- (50.b)** Pružatelji usluga oglašavanja trebali bi[...] izdavačima političkih oglasa proslijediti informacije potrebne za ispunjavanje svojih obveza na temelju ove Uredbe. **Prosljeđivanje** [...] takvih informacija moglo bi biti automatizirano i integrirano u uobičajene poslovne procese na temelju standarda.
- (51) Kako bi se pojedinci dodatno osnažili za ostvarivanje svojih prava na zaštitu podataka, izdavači političkih oglasa trebali bi dotičnim ispitanicima pružiti dodatne informacije i učinkovite alate za potporu ostvarivanju njihovih prava na temelju pravnog okvira EU-a za zaštitu podataka, među ostalim da ulože prigovor ili povuku svoju privolu ako su bili ciljani političkim oglašavanjem. Te bi informacije također trebale biti lako dostupne izravno iz obavijesti o transparentnosti. Alati dostupni pojedincima za pomoć u ostvarivanju njihovih prava trebali bi biti djelotvorni u sprječavanju da pojedinac bude ciljan političkim oglasima te u sprečavanju toga da ih jedan ili više određenih voditelja obrade ciljaju i da ih ciljaju na temelju određenih kriterija.
- (52) Komisija bi trebala poticati izradu kodeksa ponašanja iz članka 40. Uredbe (EU) 2016/679 kako bi se podupiralo ostvarivanje prava ispitanika u tom kontekstu.
- (53) Informacije koje treba pružiti u skladu sa svim zahtjevima koji se odnose na primjenu tehnika ciljanja i isticanja na temelju ove Uredbe trebale bi biti predstavljene u obliku koji je lako dostupan, jasno vidljiv i prilagođen korisnicima, među ostalim upotrebom jednostavnog jezika.

- (54) Primjereno je utvrditi pravila o prosljeđivanju informacija o ciljanju drugim zainteresiranim subjektima. Primjenjivi režim trebao bi biti u skladu s režimom za prosljeđivanje informacija povezanih sa zahtjevima u pogledu transparentnosti.
- (55) Pružatelji usluga političkog oglašavanja s poslovnim nastanom u trećoj zemlji koji nude usluge u Uniji trebali bi imenovati ovlaštenog pravnog zastupnika u Uniji kako bi se omogućio učinkovit nadzor nad tim pružateljima na temelju ove Uredbe. Pravni zastupnik mogao bi biti osoba imenovana na temelju članka 27. Uredbe (EU) 2016/679 ili zastupnik imenovan na temelju članka 11. Uredbe (EU) 2022[...]/xxx [Akt o digitalnim uslugama].
- (55.a) Imenovani pravni zastupnik trebao bi se registrirati pri jednom nadležnom tijelu imenovanom u te svrhe. U interesu pružanja lako dostupnih informacija o imenovanim pravnim zastupnicima pružatelja usluga političkog oglašavanja s poslovnim nastanom izvan područja Unije, relevantno nadležno tijelo trebalo bi objavljivati na internetu i redovito ažurirati informacije o pravnim zastupnicima na svojem državnom području. Komisija bi trebala uspostaviti platformu s poveznicama na internetske stranice koje pružaju države članice.***
- (56) U interesu učinkovitog nadzora na temelju ove Uredbe potrebno je nadzornim tijelima povjeriti nadležnost za praćenje i provedbu relevantnih pravila. Ovisno o pravnom sustavu pojedine države članice i u skladu s postojećim pravom Unije, uključujući Uredbu (EU) 2016/679 i Uredbu (EU) 2022[...]/xxx [Akt o digitalnim uslugama], u tu se svrhu mogu imenovati različita nacionalna pravosudna ili upravna tijela.

- (57) Za nadzor nad uslugama internetskog posredovanja na temelju ove Uredbe države članice trebale bi imenovati nadležna tijela i osigurati da je takav nadzor usklađen s nadležnim tijelima imenovanima u skladu s člankom 38. Uredbe (EU) [Akt o digitalnim uslugama]. Koordinatorima digitalnih usluga u skladu s Uredbom (EU) [Akt o digitalnim uslugama] u svakoj državi članici trebali bi u svakom slučaju biti odgovorni za osiguravanje koordinacije na nacionalnoj razini u pogledu tih pitanja i, prema potrebi, surađivati s drugim koordinatorima digitalnih usluga u skladu s mehanizmima utvrđenima u Uredbi (EU) [Akt o digitalnim uslugama]. U okviru primjene ove Uredbe taj bi mehanizam trebao biti ograničen na nacionalnu suradnju među koordinatorima digitalnih usluga [i ne bi trebao uključivati izdizanje na razinu Unije kako je predviđeno Uredbom (EU) [Akt o digitalnim uslugama]].
- (58) Države članice trebale bi imenovati *relevantna* nadležna tijela za nadzor u pogledu onih aspekata ove Uredbe koji nisu u nadležnosti nadzornih tijela na temelju Uredbe (EU) 2016/679 i Uredbe (EU) 2018/1725. Kako bi se poduprlo poštovanje temeljnih prava i sloboda, vladavine prava, demokratskih načela i povjerenja javnosti u nadzor političkog oglašavanja, potrebna je *nepristranost* takvih tijela, njihova strukturna neovisnost o vanjskoj intervenciji ili političkom pritisku i njihovo primjereno ovlašćivanje za učinkovito praćenje i poduzimanje mjera potrebnih za osiguravanje usklađenosti s ovom Uredbom, posebno s obvezama utvrđenima u članku 7. *Premda* države članice mogu imenovati, konkretno, nacionalna regulatorna tijela ili druga tijela na temelju članka 30. Direktive 2010/13/EU Europskog parlamenta i Vijeća⁵, *također mogu imenovati druga tijela, primjerice izborna ili pravosudna tijela.*

---

⁵ Direktiva 2010/13/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2010. o koordinaciji određenih odredaba utvrđenih zakonima i drugim propisima u državama članicama o pružanju audiovizualnih medijskih usluga (Direktiva o audiovizualnim medijskim uslugama) (SL L 95, 15.4.2010., str. 1.).

- (59) Ako u okviru prava Unije već postoje pravila o pružanju informacija nadležnim tijelima i suradnji s tim tijelima i među njima, kao što je članak 9. Uredbe (EU) 2021/xxx [Akt o digitalnim uslugama] ili pravila iz Uredbe (EU) 2016/679, ta bi se pravila trebala primjenjivati mutatis mutandis na relevantne odredbe ove Uredbe.
- (59.a) *Kako bi se poduprla djelotvorna primjena, nadzor i provedba odredaba ove Uredbe i ne dovodeći u pitanje Uredbu (EU) 2016/679, Uredbu (EU) 2018/1725 i Akt o digitalnim uslugama, potrebno je utvrditi koje bi nadležno tijelo trebalo biti odgovorno ako se usluge pružaju u više država članica ili ako pružatelj usluga obavlja svoje glavne djelatnosti izvan države članice u kojoj se nalazi njegov glavni poslovni nastan ili imenovani zastupnik. Ako pružatelj usluga pruža usluge političkog oglašavanja u više od jedne države članice, nadležno tijelo ili tijela države članice u kojoj se nalazi glavni poslovni nastan pružatelja usluga političkog oglašavanja trebala bi u pravilu biti odgovorna za djelotvornu primjenu, nadzor i provedbu odredaba ove Uredbe. Pri utvrđivanju mjesta gdje pružatelj usluga ima glavni poslovni nastan, nadležna tijela trebala bi uzeti u obzir mjesto glavnog sjedišta ili registriranog sjedišta pružatelja usluga u kojem se izvršavaju glavne financijske funkcije i operativna kontrola.***
- (59.b) *U izvršavanju svojih istražnih i provedbenih ovlasti nadležna tijela svih država članica trebala bi prema potrebi surađivati i međusobno si pomagati. Ako povreda ove Uredbe na koju se sumnja uključuje samo nadležno tijelo ili tijela u kojima pružatelj usluga političkog oglašavanja nema glavni poslovni nastan, relevantno nadležno tijelo ili tijela trebala bi obavijestiti nadležno tijelo glavnog poslovnog nastana, koje bi u skladu s tim trebalo razmotriti to pitanje i, prema potrebi, poduzeti potrebne provedbene mjere.***
- (59.c) *Kako bi se dodatno olakšala učinkovita primjena i provedba ove Uredbe u slučaju pružanja prekograničnih usluga, ako se istraga navodne povrede odnosi na pružanje usluga političkog oglašavanja u jednoj ili više država članica u kojima pružatelj usluga nema glavni poslovni nastan, nadležno tijelo glavnog poslovnog nastana može pokrenuti i voditi zajedničku istragu uz sudjelovanje dotičnog nadležnog tijela ili više njih:***

(60) Tijela nadležna za nadzor ove Uredbe trebala bi međusobno surađivati na nacionalnoj razini i razini EU-a uz što bolje iskorištavanje postojećih struktura, uključujući nacionalne mreže suradnje, europsku mrežu za suradnju u području izbora kako je navedeno u Preporuci C (2018) 5949 final i Europsku skupinu regulatora za audiovizualne medijske usluge osnovanu na temelju Direktive 2010/13/EU. Takvom suradnjom trebala bi se olakšati brza i sigurna razmjena informacija o pitanjima povezanim s izvršavanjem nadzornih i provedbenih zadaća u skladu s ovom Uredbom, među ostalim zajedničkim utvrđivanjem povreda, razmjenom saznanja i stručnog znanja te suradnjom na primjeni i provedbi relevantnih pravila.

(60.a) Kako bi se osigurala djelotvorna i strukturirana suradnja među svim nadležnim tijelima, stručnjaci koje imenuju države članice trebali bi se redovito sastajati na razini Unije, posebno u okviru europske mreže za suradnju u području izbora u bliskoj suradnji s Europskom skupinom regulatora za audiovizualne medijske usluge i drugim relevantnim mrežama. Kako bi se ojačala suradnja i razmjena informacija i praksi na razini Unije, europska mreža za suradnju u području izbora trebala bi blisko surađivati s Europskom skupinom regulatora za audiovizualne medijske usluge, posebno u pogledu izvješćivanja o raspravama održanima u vezi s ovom Uredbom.

- (61) Kako bi se olakšala djelotvorna primjena obveza utvrđenih u Uredbi, potrebno je ovlastiti nacionalna tijela da od **pružatelja** usluga **političkog oglašavanja** zatraže [...]relevantne informacije o transparentnosti političkog oglašavanja. Informacije koje treba proslijediti nadležnim tijelima mogle bi se odnositi na oglašivačku kampanju, biti navedene zbirno po godinama ili se odnositi na određene oglase. Kako bi se osiguralo da se zahtjevi za takve informacije mogu ispuniti na djelotvoran i učinkovit način te da istodobno pružatelji usluga političkog oglašavanja ne budu izloženi nerazmjernom opterećenju, potrebno je utvrditi određene uvjete koje bi ti zahtjevi trebali ispunjavati. U interesu pravovremenog nadzora izbornog postupka, pružatelji usluga političkog oglašavanja trebali bi brzo odgovarati na zahtjeve nadležnih tijela i uvijek u roku od [...]deset radnih dana od primitka mjere.
- Tijekom posljednjeg mjeseca izborne kampanje trebalo bi smatrati da kršenje tih obveza negativno i u velikoj mjeri utječe na prava građana te bi stoga pružatelji usluga političkog oglašavanja zatražene informacije trebali pružiti u roku od 48 sati. Pružatelji usluga političkog oglašavanja na koje se primjenjuje članak 3. stavci od 1. do 3.***
- Direktive 2013/34/EU trebali bi ulagati razumne napore kako bi tražene informacije dostavili bez nepotrebne odgode, i ako je to moguće, prije datuma izbora ili referenduma.***
- U interesu pravne sigurnosti i u skladu s pravom na obranu, zahtjevi nadležnog tijela za dostavljanje informacija trebali bi sadržavati odgovarajuće obrazloženje i informacije o dostupnoj pravnoj zaštiti. Pružatelji usluga političkog oglašavanja trebali bi odrediti kontaktne točke za komunikaciju s nadležnim tijelima. Takve kontaktne točke mogle bi biti elektroničke.
- (62) Države članice trebale bi odrediti kontaktnu točku na razini Unije za potrebe ove Uredbe. Kontaktna točka trebala bi, ako je moguće, biti članica europske mreže za suradnju u području izbora. Kontaktna točka trebala bi olakšati suradnju nadležnih tijela država članica u njihovim nadzornim i provedbenim zadaćama, konkretno djelujući kao posrednik za kontaktne točke u drugim državama članicama i nadležna tijela u vlastitoj[...] **državi članici.**

(63) Tijela država članica trebala bi osigurati da se povrede obveza utvrđenih u ovoj Uredbi sankcioniraju [...] novčanim kaznama ili financijskim sankcijama **i, prema potrebi, drugim pravnim lijekovima**. Pritom bi trebala uzeti u obzir prirodu, ozbiljnost, ponavljanje i trajanje povrede, uzimajući u obzir javni interes, opseg i vrstu provedenih aktivnosti, kao i, **ako je to primjenjivo**, gospodarsku sposobnost počinitelja povrede. U tom kontekstu trebalo bi uzeti u obzir ključnu ulogu koju imaju obveze utvrđene u člancima **5. i 7.** za djelotvorno ostvarivanje ciljeva ove Uredbe. Nadalje, tijela bi trebala uzeti u obzir činjenicu izbjegava li dotični pružatelj **usluga političkog oglašavanja ili sponzor** ispunjavanje svojih obveza koje proizlaze iz ove Uredbe sustavno ili opetovano, među ostalim odgađanjem dostavljanja informacija zainteresiranim subjektima, kao i, prema potrebi, je li pružatelj usluga političkog oglašavanja aktivan u nekoliko država članica. Financijske sankcije, [...] [...]novčane kazne **i drugi pravni lijekovi** [...] u svakom pojedinačnom slučaju moraju [...] biti učinkoviti, proporcionalni i odvrćajući, uz osiguravanje dostatnih i dostupnih postupovnih jamstava, konkretno kako bi se osiguralo da politička rasprava ostane otvorena i dostupna.

(63.a) U skladu s općim načelima odgovornosti, pružatelj usluga političkog oglašavanja ne može biti sankcioniran ako je djelovao na temelju netočnih ili lažnih informacija koje je primio od sponzora, a koje nisu bile očito pogrešne, pod uvjetom da nije postao svjestan pogreške u kasnijoj fazi.

(63.b) Kako bi se poduprli primjena i praćenje ove Uredbe nadležna tijela trebala bi razmatrati obavijesti koju prime od fizičkih ili pravnih osoba u vezi s mogućom povredom ove Uredbe i, barem na zahtjev, obavijestiti osobu koja je uputila obavijest o daljnjim koracima poduzetima u vezi s njome. Tijekom posljednjeg mjeseca koji prethodi izborima ili referendumu u pogledu svake obavijesti primljene u vezi s političkim oglašavanjem povezanim s tim izborima ili referendumom trebali bi se poduzeti koraci bez nepotrebne odgode.

- (64) Izvršavanje ovlasti nadležnih tijela na temelju ove Uredbe trebalo bi podlijegati odgovarajućim postupovnim zaštitnim mjerama u skladu s pravom Unije i nacionalnim pravom, uključujući djelotvoran pravni lijek i odgovarajući postupak.
- (65) ***Kako bi se poduprla usklađenost s ovom Uredbom, pružateljima usluga i drugim zainteresiranim subjektima trebalo bi pružiti pravodobne i lako dostupne informacije o datumima nacionalnih izbora i referenduma.*** Države članice *stoga* bi trebale objaviti *datume svojih izbora i referenduma. Te bi informacije trebale biti lako dostupne i pravodobne. Države članice te bi informacije odmah nakon njihove objave također trebale pružiti javnosti putem platforme koju na raspolaganje stavlja Komisija[...].*
- (65.a) ***Kako bi se podržala djelotvorna provedba ove Uredbe, Komisiju se potiče da prema potrebi sastavi smjernice o utvrđivanju političkog oglašavanja i primjeni sankcija.***
- (66) Kako bi se ispunili ciljevi ove Uredbe, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. Ugovora s obzirom na članak 7. stavak 8.[...] kako bi podrobnije odredila u kojem bi se obliku trebali podnositi zahtjevi za dostavljanje informacija u obavijestima o transparentnosti u skladu s tim člankom, te s obzirom na članak 12.a stavak 6.[...] kako bi podrobnije odredila oblik u kojem bi se trebali podnositi zahtjevi za dostavljanje informacija o ciljanju. Posebno je važno da Komisija provede odgovarajuća savjetovanja [...]sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.

- (67) U roku od dvije godine nakon svakih izbora za Europski parlament Komisija bi trebala podnijeti javno izvješće o ocjenjivanju i reviziji ove Uredbe. Pri izradi tog izvješća Komisija bi trebala uzeti u obzir i provedbu ove Uredbe u kontekstu drugih izbora i referendumata koji se održavaju u Uniji i ***njezin učinak na mala i srednja poduzeća. U izvješću bi se posebno trebala ocijeniti djelotvornost Uredbe u pogledu specifičnih sredstava političkog oglašavanja, čime bi se dodatno ograničila obrada osobnih podataka za potrebe tehnika ciljanja i isticanja uređenih na temelju ove Uredbe, vrsta i iznos sankcija koje izriču države članice te zahtjev za uspostavu javnih repozitorija oglasa za cjelokupno političko oglašavanje na internetu.*** U izvješću bi se, među ostalim, trebala preispitati trajna primjerenost odredaba priloga ovoj Uredbi i razmotriti potreba za njihovom revizijom.
- (68) Dodatne obveze u pogledu toga kako europske političke stranke upotrebljavaju političko oglašavanje predviđene su u Uredbi (EU) 1141/2014 o statutu i financiranju europskih političkih stranaka i zaklada.
- (69) Budući da ciljeve ove Uredbe, to jest doprinosi pravilnom funkcioniranju unutarnjeg tržišta za političko oglašavanje i povezane usluge te utvrđivanje pravila o primjeni ciljanja u kontekstu objavljivanja i diseminacije političkih oglasa, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti ovu Uredbu u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. UEU-a. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.
- (70) Ovom se Uredbom ne dovode u pitanje pravila utvrđena posebno Direktivom 2000/31/EZ, uključujući pravila o odgovornosti posrednih davatelja usluga iz članaka 12. do 15. te direktive kako je izmijenjena Uredbom (EU) 2021/xxx [Akt o digitalnim uslugama], Uredbom (EU) 2021/xxx [Akt o digitalnim tržištima], Direktivom 2002/58/EZ i Uredbom (EU) XXX [Uredba o e-privatnosti], kao i Direktivom (EU) 2010/13, Direktivom 2000/31/EZ, Direktivom 2002/58/EZ, Direktivom 2005/29/EZ, Direktivom 2011/83/EU, Direktivom 2006/114/EZ, Direktivom 2006/123/EZ i Uredbom (EU) 2019/1150.

- (71) Provedeno je savjetovanje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka u skladu s člankom 42. stavkom 1. Uredbe (EU) 2018/1725 te je on dao mišljenje XX XX 2022.,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

POGLAVLJE I.– OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet i ciljevi[...]

1. Ovom Uredbom utvrđuju se:
  - (a) usklađene obveze u pogledu transparentnosti za pružatelje usluga političkog oglašavanja i povezanih usluga u pogledu zadržavanja, otkrivanja i objavljivanja informacija povezanih s pružanjem takvih usluga;
  - (b) usklađena pravila o primjeni tehnika ciljanja i isticanja u kontekstu [...] političkog oglašavanja koje uključuju [...] **obradu** osobnih podataka, **i bez obzira na to uključuje li političko oglašavanje uslugu.**
2. [...]
3. Ciljevi su ove Uredbe:
  - (a) doprinijeti pravilnom funkcioniranju unutarnjeg tržišta za političko oglašavanje i povezane usluge;
  - (b) zaštititi fizičke osobe u pogledu obrade osobnih podataka.

1. [...] [...] [...] [...] [...] [...] [...] [...] [...] [...] [...]

Članak 1.a

Područje primjene

- 1. Ova Uredba primjenjuje se na političko oglašavanje ako se ono diseminira u Uniji ili je usmjereno na pojedince odnosno stavljeno u javnu domenu u jednoj ili više država članica, bez obzira na poslovni nastan pružatelja usluga političkog oglašavanja i bez obzira na korištena sredstva.***
- 2. Ova Uredba ne utječe na sadržaj političkih oglasa ni na pravila Unije ili država članica kojima se uređuju aspekti koji nisu obuhvaćeni ovom Uredbom.***

3[...]. Ovom se Uredbom ne dovode u pitanje pravila utvrđena:

- (a) Direktivom 2000/31/EZ;
- (b) Direktivom 2002/58/EZ i Uredbom (EU) XXX [Uredba o e-privatnosti];
- (c) Direktivom 2005/29/EZ;
- (d) Direktivom 2006/114/EZ;
- (e) Direktivom 2006/123/EZ;
- (f) Direktivom 2010/13/EU;
- (g) Direktivom 2011/83/EU;
- (h) Uredbom (EU) 2019/1150;
- i. [Uredbom (EU) 2022/xxx [Akt o digitalnim uslugama]].

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe[...]:

1. „usluga” znači svaka samostalna gospodarska djelatnost koja se obično obavlja uz naknadu kako je utvrđeno u članku 57. UFEU-a;
2. „političko oglašavanje” znači priprema, plasiranje, promicanje, objavljivanje ili diseminacija, bilo kojim sredstvom, poruke:
  - (a) od strane, za ili u ime političkog aktera, osim ako je isključivo privatne ili isključivo komercijalne prirode; ili

- (b) koja bi mogla utjecati *i osmišljena je* da utječe na ishod izbora ili referenduma, *ponašanje glasača ili* zakonodavni ili regulatorni postupak [...] [...] *na razini Unije te nacionalnoj, regionalnoj ili lokalnoj razini.*

Ne obuhvaća:

- i. politička mišljenja izražena u bilo kojem mediju pod uredničkom odgovornošću, osim ako je predviđena specifična naknada za izražavanje tog političkog mišljenja ili u vezi s njime.*
- ii. [...]poruke iz službenih izvora država članica ili Unije koje su povezane isključivo [...] s organizacijom i načinima sudjelovanja na izborima ili referendumima, uključujući kandidature i pitanja postavljena na referendumima, ili kojima se promiče sudjelovanje na izborima ili referendumima[...].*
- iii. priopćenja javnosti od strane, za ili u ime svakog tijela javne vlasti države članice, uključujući članove vlade, pod uvjetom da nisu osmišljena tako da utječu na ishod izbora ili referenduma, ponašanje glasača ili na zakonodavni ili regulatorni postupak.*
- iv. predstavljanje kandidata na određenim javnim mjestima ili u medijima koje je izričito propisano zakonom i dodjeljuje se besplatno uz osiguravanje jednakog postupanja.*
3. „politički oglas” znači pojedinačni primjer političkog oglašavanja *objavljen ili diseminiran bilo kojim sredstvom;*
4. „politički akter” znači bilo koje od sljedećeg:
- (a) politička stranka u smislu članka 2. točke 1. Uredbe (EU, Euratom) br. 1141/2014 ili subjekt koji je [...] povezan s [...]takvom političkom strankom;

- (b) političko savezništvo u smislu članka 2. točke 2. Uredbe (EU, Euratom) br. 1141/2014;
- (c) europska politička stranka u smislu članka 2. točke 3. Uredbe (EU, Euratom) br. 1141/2014;
- (d) kandidat koji se bira na izborima **za** bilo koju dužnost **ili obnašatelj** takve dužnosti na [...]razini **Unije**[...] te na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini, ili [...] **bilo koji** rukovodeći položaj u političkoj stranci;

[...]

- (f) [...]član **institucija Unije, osim Suda Europske unije, Europske središnje banke i Revizorskog suda ili vlade države članice** na nacionalnoj, regionalnoj ili lokalnoj razini;

[...]

- (h) svaka fizička ili pravna osoba koja predstavlja ili djeluje u ime bilo koje od osoba ili organizacija iz podtočaka od (a) do (g) **i** koja promiče političke ciljeve bilo koje od njih.

5. „usluga političkog oglašavanja” znači usluga političkog oglašavanja uz iznimku usluge internetskog posredovanja u smislu članka 2. točke (f) Uredbe (EU) 2022/XXX [Akt o digitalnim uslugama] koja se pruža bez [...] **specifične naknade za pripremu**, plasiranje, **promicanje**, objavljivanje ili diseminaciju **političke** [...]poruke;

- 5.a **„pružatelj usluga političkog oglašavanja” znači fizička ili pravna osoba koja pruža usluge političkog oglašavanja, uz iznimku isključivo pomoćnih usluga.**
6. „politička oglašivačka kampanja” znači priprema, plasiranje, promicanje, objavljivanje ili diseminacija niza povezanih **političkih** oglasa tijekom trajanja ugovora za političko oglašavanje, na temelju zajedničke pripreme, sponzorstva i financiranja;
7. „sponzor” znači fizička ili pravna osoba **na čiji se zahtjev ili** u čije se ime politički oglas priprema, plasira, **promiče**, objavljuje ili diseminira;
8. „tehnike ciljanja [...]” znači tehnike koje se primjenjuju za usmjeravanje [...]političkog oglasa, **obično s prilagođenim sadržajem**, samo na određenu osobu ili skupinu osoba, **na temelju obrade osobnih podataka** [...];
- 8.a **„tehnike isticanja” znači tehnike optimizacije, uključujući tehnike dostave oglasa, koje se upotrebljavaju za povećanje optjecaja, dosega ili vidljivosti političkog oglasa na temelju obrade osobnih podataka i koje mogu služiti za upućivanje političkog oglasa samo određenoj osobi ili skupini osoba;**
9. [...]
10. „relevantno biračko tijelo” znači skup pojedinaca koji imaju pravo glasovati na izborima ili referendumu koji se provode u državi članici u kojoj se politički oglas **objavljuje ili diseminira**[...], a koji može obuhvaćati cijelo biračko tijelo države članice;

11. „izdavač političkih oglasa” znači *pružatelj usluga političkog oglašavanja* [...] koji *objavljuje ili diseminira političke oglase* [...] na bilo kojem mediju;
12. „voditelj obrade” znači voditelj obrade u skladu s člankom 4. točkom 7. Uredbe (EU) 2016/679 ili, ako je primjenjivo, s člankom 3.[...] točkom 8. Uredbe (EU) 2018/1725.
- [...]

Članak 2.a

Identifikacija političkog oglasa

1. ***Kako bi se utvrdilo predstavlja li poruka politički oglas u smislu članka 2. točke 2. podtočke (b), u obzir se uzimaju njezina relevantna obilježja, kao što su:***
- (a) sadržaj poruke;***
  - (b) sponzor poruke;***
  - (c) jezik koji se upotrebljava za prenošenje poruke, sredstvo kojim se poruka promiče, objavljuje ili diseminira te ciljana publika;***
  - (d) kontekst u kojem se poruka prenosi, uključujući razdoblje diseminacije kao što je razdoblje izbora ili referenduma te zakonodavnog ili regulatornog postupka;***
  - (e) cilj poruke.***

2. ***Trebala bi postojati jasna i značajna poveznica između poruke i njezina potencijala da utječe na ishod izbora ili referendum, ponašanje glasača ili na zakonodavni ili regulatorni postupak.***

Članak 3.

Načelo unutarnjeg tržišta[...]

1. Države članice ne održavaju niti uvode, zbog razloga povezanih s transparentnošću ***političkog oglašavanja***, odredbe ili mjere koje odstupaju od onih utvrđenih u ovoj Uredbi.
2. Pružanje usluga političkog oglašavanja ne zabranjuje se niti ograničava zbog razloga povezanih s transparentnošću ako su ispunjeni zahtjevi iz ove Uredbe.

POGLAVLJE II. – OBVEZE U POGLEDU TRANSPARENTNOSTI ZA USLUGE POLITIČKOG OGLAŠAVANJA

Članak 4.

Transparentnost usluga političkog oglašavanja

1. Usluge političkog oglašavanja pružaju se na transparentan način u skladu s obvezama utvrđenima u *poglavlju II.* [...]ove Uredbe.
- 1.a** *Pružatelji usluga političkog oglašavanja osiguravaju da se u ugovornim aranžmanima sklopljenima za pružanje usluga političkog oglašavanja omogući poštovanje relevantnih odredaba ove Uredbe.*

Članak 5.

Utvrđivanje usluga političkog oglašavanja

1. Pružatelji usluga oglašavanja od sponzora i pružatelja usluga oglašavanja koji djeluju u ime sponzora zahtijevaju da izjave smatraju li uslugu oglašavanja koju naručuju od pružatelja usluge uslugom političkog oglašavanja u smislu članka 2. točke 5. Sponzori i pružatelji usluga oglašavanja koji djeluju u ime sponzora daju *istinitu* izjavu o tome.
2. Pružatelji usluga političkog oglašavanja osiguravaju da se u ugovornim aranžmanima sklopljenima za pružanje usluga političkog oglašavanja *od sponzorâ ili pružateljâ usluga oglašavanja koji djeluju u ime sponzorâ zahtijeva pružanje relevantnih informacija potrebnih za usklađivanje s člankom 6. stavkom 1. Te se informacije prenose [...] u potpunosti , točno i bez nepotrebne odgode.*
- 2.a** *Ako pružatelj usluga oglašavanja postane svjestan ili ima stvarna saznanja o tome[...] da su izjava ili informacija očito pogrešne, zahtijeva od sponzora[...] ili pružatelja[...] usluga oglašavanja koji djeluje u ime sponzora da ispravi svoju izjavu ili pružene informacije. Sponzori ili pružatelji usluga oglašavanja koji djeluju u ime sponzorâ provode takve ispravke u potpunosti , točno i bez nepotrebne odgode.*

Članak 6.

Vodenje evidencije [...]

1. Pružatelji usluga političkog oglašavanja zadržavaju informacije koje prikupljaju pri pružanju svojih usluga o sljedećem:
  - (a) političkom oglasu ili političkoj oglašivačkoj kampanji s kojom su usluga ili usluge povezane;
  - (b) specifičnoj usluzi ili uslugama **koje su pružili** u vezi s političkim oglašavanjem;
  - (c) iznosima koje su fakturirali za pruženu uslugu ili usluge i vrijednost drugih protučinidbi koje su djelomično ili u potpunosti primljene za pruženu uslugu ili pružene usluge **te njihovim izvorima**;*[...]*
  - (d) *[...]* identitetu sponzora **političkog oglasa i, ako je to primjenjivo, subjekta koji u konačnici kontrolira sponzora, [...]**njihove podatke za kontakt **i, u slučaju pravnih osoba, njihovo mjesto poslovnog nastana; i**
(da) ako je to primjenjivo, naznaku relevantnih izbora ili referenduma s kojima je politički oglas povezan.
2. Informacije iz stavka 1. moraju biti u **pisanom ili** u *[...]* *[...]* elektroničkom obliku. Takve se informacije zadržavaju tijekom razdoblja od pet godina od datuma posljednje pripreme, plasiranja, **promicanja**, objave ili diseminacije, ovisno o slučaju.
- 2.a **Ovaj se članak ne primjenjuje na poduzeća na koje se primjenjuje članak 3. stavak 1. Direktive 2013/34/EU ako je pružanje usluga oglašavanja isključivo marginalno i pomoćno uz njihove glavne djelatnosti.**
3. *[...]*

Članak 6.a

Prijenos informacija izdavaču političkih oglasa

1. *Pružatelji usluga političkog oglašavanja osiguravaju da se informacije iz članka 6. stavka 1. pravodobno, u potpunosti i točno prenesu izdavaču političkih oglasa koji će objaviti ili diseminirati političke oglase kako bi se izdavačima političkih oglasa omogućilo da ispune svoje obveze iz ove Uredbe. Pružatelji usluga političkog oglašavanja ulažu razumne napore kako bi osigurali da su informacije koje se zadržavaju na temelju članka 6. stavka 1. potpune i točne.*

Kada je izdavač političkih oglasa jedini pružatelj usluga političkog oglašavanja, sponzor ga o toj relevantnoj informaciji obavješćuje.

2. *Pružatelji usluga političkog oglašavanja te informacije prenose istodobno s pružanjem relevantne usluge u skladu s najboljom praksom i industrijskim standardima, i to standardiziranim automatiziranim postupkom kada je to tehnički moguće.*
3. *Ako pružatelj usluga političkog oglašavanja postane svjestan toga da su informacije koje je prenio ažurirane, osigurava da se te ažurirane informacije priopće relevantnom izdavaču političkih oglasa.*

Članak 7.

Zahtjevi u pogledu transparentnosti za svaki politički oglas

1. **Izdavač političkih oglasa** [...] **uz svaki politički oglas** na jasan i nedvosmislen način [...] **stavlja** na raspolaganje sljedeće informacije:
  - (a) izjavu o tome da je riječ o političkom oglasu;
  - (b) identitet sponzora političkog oglasa **i, ako je to primjenjivo**, subjekta koji u konačnici kontrolira sponzora;
  - (ba) ako je to primjenjivo, izjavu o tome da je politički oglas ciljan ili istaknut;**
  - (c) obavijest o transparentnosti koja omogućuje razumijevanje šireg konteksta političkog oglasa i njegovih ciljeva ili jasna naznaka o tome gdje je lako dostupna.

U tom pogledu izdavači političkih oglasa primjenjuju učinkovite i jasno istaknute tehnike obilježavanja i označivanja koje omogućuju jednostavno prepoznavanje političkog oglasa kao takvog i osiguravaju da se oznaka ne uklanja u slučaju daljnje diseminacije političkog oglasa.

2. Obavijest o transparentnosti mora [...] sadržavati **barem** sljedeće informacije:

- (a) identitet sponzora **i, ako je to primjenjivo, subjekta koji u konačnici kontrolira sponzora** [...];
- (b) [...]
- (c) [...] informacije o ukupnim iznosima ili drugim protučinidbama koje su djelomično ili u potpunosti primili **pružatelji usluga političkog oglašavanja, uključujući one koje je primio izdavač, za usluge političkog oglašavanja** [...] **u pogledu** relevantnog oglasa te **za** političku oglašivačku kampanju ako je to relevantno, i njihovim izvorima;
- (d) ako je to primjenjivo, naznaku izbora ili referenduma s kojima je oglas povezan;
- (e) ako je to primjenjivo, poveznice na internetske repozitorije oglasa **iz stavka 6.**;

(ea) *ako je to primjenjivo, informacije navedene u članku 12.a stavku 1. točkama (c) i (ca);*

(f) [...]

(g)[...] Informacije koje treba uključiti u obavijest o transparentnosti *sadržavaju i elemente* [...] iz Priloga I.

2.a *Obavijest o transparentnosti uključena je u svaki politički oglas ili je putem njega lako dostupna od njegove prve objave do kraja objavljivanja. Obavijesti o transparentnosti predstavljene su u obliku koji je lako dostupan i, kada je to tehnički moguće, strojno su čitljive, jasno vidljive i prilagođene korisnicima, među ostalim zahvaljujući upotrebi jednostavnog jezika. Strojno čitljive obavijesti o transparentnosti stavljaju se na raspolaganje putem zajedničkog javno dostupnog aplikacijskog programskog sučelja.*

3. Izdavači političkih oglasa ulažu razumne napore kako bi osigurali da su informacije iz stavka [...] 2. potpune, *točne i ažurirane. Kad sponzor ili pružatelj[...] usluga političkog oglašavanja postane svjestan toga da su informacije prenesene izdavaču političkih oglasa ili koje je taj izdavač objavio nepotpune ili netočne, bez nepotrebne odgode kontaktira dotičnog izdavača političkih oglasa i, prema potrebi, prenosi mu potpune ili ispravljene informacije. Ako izdavač političkih oglasa na bilo koji način postane svjestan da su informacije iz stavka 2. nepotpune ili netočne, ulaže razumne napore, među ostalim, prema potrebi, stupanjem u kontakt sa sponzorom dotičnog pružatelja usluga, kako bi dopunio ili ispravio te informacije.[...] Ako smatra da se informacije ne mogu dopuniti ili ispraviti u razumnom roku, izdavač ne stavlja na raspolaganje politički oglas ili obustavlja njegovo objavljivanje ili diseminaciju [...] [...]. Izdavač obavješćuje sponzora ili pružatelja usluga koji djeluje u ime sponzora ako politički oglas koji sponzorira nije stavljen na raspolaganje ili je obustavljen.*

4. [...]

5. Izdavači političkih oglasa zadržavaju svoje obavijesti o transparentnosti zajedno sa svim izmjenama pet godina nakon *posljednje objave* [...] [...].

5.a *Stavak 5. ne primjenjuje se na poduzeća na koja se primjenjuje članak 3. stavak 1. Direktive 2013/34/EU ako je pružanje usluga oglašavanja isključivo marginalno i pomoćno uz njihove glavne djelatnosti.*

6. Izdavači političkih oglasa koji su vrlo velike internetske platforme u smislu članka 25. Uredbe (EU) 2021/xxx [Akt o digitalnim uslugama] osiguravaju da su **za svaki politički oglas informacije iz stavka 2. ovog članka odmah dostupne u** repozitorijima **iz** članka 39. [...] te uredbe [Akt o digitalnim uslugama] **Takve informacije trebalo bi ažurirati i pružati u skladu s dogovorenim industrijskim standardom za pristupačnost, strukturu podataka i pristup putem zajedničkog javno dostupnog dostupnog aplikacijskog programskog sučelja**[...].
7. Države članice, uključujući nadležna tijela, i Komisija potiču izradu kodeksa ponašanja čija je namjena doprinijeti pravilnoj primjeni ovog članka, uzimajući u obzir specifične značajke uključenih relevantnih pružatelja usluga i posebne potrebe mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća u smislu članka 3. Direktive 2013/34/EU.

8. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 19. radi izmjene Priloga I. dodavanjem [...] *ili* izmjenom [...] elemenata s popisa informacija *koji se ondje nalaze*[...] s obzirom na tehnološki razvoj, *relevantna znanstvena istraživanja, razvoj u pogledu nadzora koji provode nadležna tijela i relevantne smjernice koje izdaju nadležna tijela, te pod uvjetom da se zadrže elementi iz stavka 2. ovog članka i da* je takva izmjena potrebna za razumijevanje šireg konteksta političkog oglasa i ciljeva koji se njime nastoje ostvariti.

Članak 8.

Periodično izvješćivanje o uslugama političkog oglašavanja

1. [...]Izdavači *političkih* oglasa u svoja godišnja financijska izvješća uključuju informacije o iznosima ili vrijednosti drugih protučinidbi djelomično ili u potpunosti primljenih za pružene usluge, uključujući informacije o primjeni tehnika ciljanja i isticanja, zbirno po kampanji, *priložene* izvješću posloводства u smislu članka 19. Direktive 2013/34/EU.
2. Stavak 1. ne primjenjuje se na poduzeća na koje se primjenjuje članak 3. *stavci od 1. do* [...] 3. Direktive 2013/34/EU.

Članak 9.

Upućivanje na potencijalno nezakonite političke oglase

- 1.[...] [...] Izdavači *političkih* oglasa [...] omogućuju *fizičkim i pravnim osobama* [...] da im besplatno prijave da određeni oglas koji su objavili nije u skladu s ovom Uredbom.

- 2.[...] Informacije o načinu prijavljivanja političkih oglasa iz stavka 1. prilagođene su korisnicima i jednostavne za pristup, među ostalim putem obavijesti o transparentnosti. [...] Izdavači političkih oglasa omogućuju dostavljanje [...] **obavijesti** iz stavka 1. elektroničkim putem.
3. ***Izdavači političkih oglasa ulažu razumne napore kako bi pravodobno, savjesno i objektivno obradili obavijesti primljene na temelju stavka 1. tako da stupe u kontakt s relevantnim pružateljima usluga i, prema potrebi, sponzorom.***
- 3.a[...] [...]Izdavači [...] **političkih** oglasa, **barem na zahtjev i bez nepotrebne odgode, obavješćuju [...] osobe koje su pružile obavijest iz stavka 1.** o daljnjim koracima poduzetima u vezi s njome [...]. **Izdavači političkih oglasa na koje se primjenjuje članak 3. stavak 1. Direktive 2013/34/EU poduzimaju sve što je u njihovoj moći kako bi osigurali usklađenost s tim stavkom.**
- 3.b ***U posljednjem mjesecu prije izbora ili referenduma izdavači političkog oglašavanja koji su vrlo velike internetske platforme u smislu Uredbe (EU) 2022/XXX [Akt o digitalnim uslugama] obrađuju u roku od 48 sati sve obavijesti koje prime o oglasima povezanim s tim izborima ili referendumom.***
- 4.[...] Na opetovane obavijesti na temelju stavka 1. u vezi s istim oglasom ili oglašivačkom kampanjom može se odgovoriti skupno, među ostalim upućivanjem na objavu na internetskoj stranici dotičnog izdavača političkih oglasa.

Članak 10.

Prijenos informacija nadležnim tijelima

1. ***Kako bi provjerila usklađenost s člancima 6., 7. i 8., [...]nadležna nacionalna tijela*** ovlaštena su od pružatelja usluga političkog oglašavanja zatražiti prijenos ***svih potrebnih*** informacija [...]. Prenesene informacije [...] potpune ***su***, točne i pouzdane te pružene u jasnom, suvislom, konsolidiranom i razumljivom formatu. Kada je to tehnički moguće, informacije se prenose u strojno čitljivom formatu.

- 1.a** Zahtjev *iz stavka 1.* sadržava sljedeće elemente:
- (a) obrazloženje u kojem se objašnjava svrha u koju se traže informacije te zašto je zahtjev nužan i proporcionalan, osim ako je cilj zahtjeva sprečavanje, **otkrivanje**, istraga [...] ili progon kaznenih djela **ili ozbiljnih prekršaja**, te bi navođenje razloga za zahtjev ugrozilo taj cilj;
  - (b) informacije o pravnoj zaštiti dostupnoj relevantnom pružatelju usluga i sponzoru usluge političkog oglašavanja.
2. Po primitku zahtjeva na temelju stavka 1. pružatelji usluga političkog oglašavanja u roku od dva radna dana potvrđuju primitak tog zahtjeva i obavješćuju nadležno tijelo o koracima koji su poduzeti kako bi se taj zahtjev ispunio. Relevantni pružatelj usluga dostavlja tražene informacije u roku od deset radnih dana. **Međutim, pružatelji usluga političkog oglašavanja na koje se primjenjuje članak 3. stavci od 1. do 3. Direktive 2013/34/EU ulažu razumne napore kako bi tražene informacije dostavili u roku od petnaest radnih dana.**
- 2.a Odstupajući od stavka 3., u posljednjem mjesecu prije izbora ili referenduma pružatelji usluga političkog oglašavanja tražene informacije dostavljaju u roku od 48 sati. Međutim, pružatelji usluga političkog oglašavanja na koje se primjenjuje članak 3. stavci od 1. do 3. Direktive 2013/34/EU ulažu razumne napore kako bi tražene informacije dostavili bez nepotrebne odgode, i ako je to moguće, prije datuma izbora ili referenduma.**
3. Pružatelji usluga političkog oglašavanja određuju kontaktnu točku za komunikaciju s nadležnim nacionalnim tijelima. Pružatelji usluga političkog oglašavanja [...] **na koje se primjenjuje članak 3. stavci od 1. do 3. Direktive 2013/34/EU** mogu imenovati vanjsku fizičku osobu kao kontaktnu točku.

Članak 11.

Prijenos informacija drugim zainteresiranim subjektima

1. *Na zahtjev zainteresiranih subjekata* pružatelji usluga političkog oglašavanja prenose [...] im [...] [...], **besplatno**, informacije **koje moraju imati na temelju** [...] članka 6. i 7.
2. Zainteresirani subjekti koji zahtijevaju prijenos informacija na temelju stavka 1. moraju biti neovisni od komercijalnih interesa i pripadati jednoj od sljedećih kategorija ili više njih:
  - (a) provjereni istraživači u skladu s člankom 31. Uredbe (EU) 2021/xxx [Akt o digitalnim uslugama];
  - (b) članovi organizacija civilnog društva čiji su zakonom propisani ciljevi zaštita i promicanje javnog interesa, ovlaštene u skladu s nacionalnim pravom ili pravom Unije;
  - (c) politički akteri [...]; [...]
  - (d) nacionalni ili međunarodni promatrači izbora [...] **priznati** u državi članici [...]; **ili**

(da) novinari.

[...]
3. Na zahtjev zainteresiranog subjekta pružatelj usluga poduzima sve što je u njegovoj moći kako bi u roku od mjesec dana dostavio tražene informacije ili svoj obrazloženi odgovor na temelju stavka 5.

4. Pri pripremi informacija koje treba dostaviti na temelju stavka 1. pružatelj usluga može relevantne iznose navesti zbirno ili ih staviti u raspon, u mjeri u kojoj je to potrebno za zaštitu njegovih komercijalnih legitimnih interesa.
5. Ako su zahtjevi na temelju stavka 1. očito neutemeljeni, nejasni ili pretjerani, osobito zbog nejasne formulacije, pružatelj usluga može odbiti odgovoriti. U tom slučaju relevantni pružatelj usluga šalje obrazloženi odgovor ***i informacije o mogućnostima pravne zaštite*** zainteresiranom subjektu koji je podnio zahtjev.
6. Ako ***obrada zahtjeva*** iz stavka 1. [...] uključuje znatne troškove, pružatelj usluga može naplatiti razumnu i razmjernu naknadu koja ni u kojem slučaju ne smije premašiti administrativne troškove pružanja zatraženih informacija.
7. Pružatelji usluga snose teret dokazivanja da je zahtjev očito neutemeljen, nejasan ili pretjeran ili da zahtjevi [...] uključuju znatne troškove obrade.

POGLAVLJE III. – CILJANJE I ISTICANJE POLITIČKOG OGLAŠAVANJA

Članak 12.

Zabrane [...] povezane s ciljanjem i isticanjem

1. U kontekstu političkog oglašavanja zabranjene su tehnike ciljanja i isticanja koje uključuju obradu **posebnih kategorija** osobnih podataka iz članka 9. stavka 1. Uredbe (EU) 2016/679 i članka 10. stavka 1. Uredbe (EU) 2018/1725.
2. **Stavak 1.** [...] [...] ne primjenjuje se na situacije iz članka 9. stavka 2. točke (a) [...] Uredbe (EU) 2016/679 i članka 10. stavka 2. točke (a) [...] Uredbe (EU) 2018/1725. **Za potrebe provedbe ovog stavka izričita privola u smislu Uredbe (EU) 2016/679 i Uredbe (EU) 2018/1725 daje se zasebno i specifično u svrhu političkog oglašavanja.**
- 2.a **Stavak 1. ne primjenjuje se na situacije iz članka 9. stavka 2. točke (d) Uredbe (EU) 2016/679 i članka 10. stavka 2. točke (d) Uredbe (EU) 2018/1725.**
3. **Zabranjene su tehnike ciljanja ili isticanja koje uključuju obradu osobnih podataka ispitanika za kojeg je s razumnom sigurnošću poznato da je barem godinu dana mlađi od dobi za glasovanje utvrđene nacionalnim propisima u kontekstu političkog oglašavanja.**

Članak 12.a

Specifični zahtjevi povezani s ciljanjem i isticanjem

- I[...]. Pri primjeni tehnika ciljanja ili isticanja u kontekstu političkog oglašavanja koje uključuje obradu osobnih podataka voditelji obrade, osim zahtjeva utvrđenih u Uredbi (EU) 2016/679 i Uredbi (EU) 2018/1725, prema potrebi, ispunjavaju sljedeće zahtjeve:
- (a) donose, [...] provode **i objavljuju** unutarnju politiku u kojoj se jasno i jednostavnim jezikom opisuje [...] [...] **kako se upotrebljavaju** [...] takve tehnike za ciljanje

pojedinaca ili isticanje sadržaja, te takvu politiku zadržavaju tijekom petogodišnjeg razdoblja *nakon posljednje upotrebe tih tehnika*;

- (b) vode evidenciju o primjeni ciljanja ili isticanja, relevantnim mehanizmima, tehnikama i parametrima koji se upotrebljavaju te o izvoru ili izvorima upotrijebljenih osobnih podataka;
- (c) *osiguravaju pružanje* [...], uz *naznaku da je* oglas političke prirode, dodatnih informacija koje su potrebne kako bi dotični pojedinac mogao razumjeti logiku i glavne parametre primijenjene tehnike te upotrebu podataka treće strane i dodatnih analitičkih tehnika. *Te informacije uključuju najmanje sljedeće elemente:*
  - i. konkretne skupine ciljanih primatelja, uključujući parametre upotrijebljene za određivanje primatelja kojima se oglas diseminira;*
  - ii. kategorije i izvore osobnih podataka upotrijebljenih za ciljanje i isticanje;*

Informacije [...] *koje treba uključiti sadržavaju i* [...] elemente iz Priloga II.

- (ca) [...] *pružaju*, zajedno s oglasom, [...] *ili* u obavijesti o transparentnosti koja se zahtijeva na temelju članka 7., upućivanje na djelotvorna sredstva za potporu pojedincima u ostvarivanju njihovih prava na temelju Uredbe (EU) 2016/679 *ili Uredbe (EU) 2018/1725, prema potrebi, osobito upućivanje na pravo pojedinaca na davanje ili povlačenje privole prema potrebi i pravo da ulože prigovor. Takvo upućivanje uključuje poveznicu na sučelje kojim se omogućuje ostvarivanje tog prava.*

2[...]. [...] Ako voditelj obrade nije ujedno i izdavač *političkog* oglasa, voditelj obrade izdavaču političkog oglasa prosljeđuje unutarnju politiku *i osigurava da se informacije iz stavka 1. točaka (c) i (ca) dostave* izdavaču političkih oglasa *kako bi mu se omogućilo da ispuni svoje obveze na temelju ove Uredbe. Informacije se prenose pravodobno i točno, u skladu s najboljom praksom i industrijskim standardima, i to standardiziranim automatiziranim postupkom kada je to tehnički moguće.*

3. *Pružatelji usluga političkog oglašavanja prema potrebi voditeljima obrade prenose informacije potrebne za usklađivanje sa stavcima 1. i 2.*

5. [...]

- 4[...]. Informacije koje treba pružiti u skladu [...] **sa stavcima od 1. do 3.** moraju biti predstavljene u obliku koji je lako dostupan i, kada je to tehnički izvedivo, moraju biti strojno čitljive, jasno vidljive i prilagođene korisnicima, među ostalim zahvaljujući upotrebi jednostavnog jezika.
7. [...]
- 5[...]. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 19. radi izmjene Priloga I. **dodavanjem ili** izmjenom [...] elemenata s popisa informacija **koji se ondje nalaze** s obzirom na tehnološki razvoj, [...] relevantna znanstvena istraživanja, razvoj u pogledu nadzora koji provode nadležna tijela i relevantne smjernice koje izdaju nadležna tijela, **te pod uvjetom da se zadrže elementi iz stavka 1. točke (c) ovog članka.**

Članak 13.

Prijenos informacija o ciljanju i isticanju drugim zainteresiranim subjektima

1. [...] [...]Voditelj*i* obrade [...] poduzimaju odgovarajuće mjere kako bi zainteresiranim subjektima na njihov zahtjev **i besplatno**, u skladu s člankom 11. stavkom 1., prenijeli informacije iz članka 12.**a**.
2. Članak 11. stavci od 2. do 7. primjenjuju se *mutatis mutandis*.

POGLAVLJE IV. – NADZOR I PROVEDBA

Članak 14.

Pravni zastupnik

1. Pružatelji usluga koji pružaju usluge političkog oglašavanja u Uniji, ali nemaju poslovni nastan u Uniji, imenuju, u pisanom obliku, fizičku ili pravnu osobu kao svojeg pravnog zastupnika u jednoj od državi članica u kojima pružatelj nudi svoje usluge. ***Imenovani pravni zastupnik registrira se pri nadležnom tijelu iz stavka 2.a.***
- 1.a Ako pružatelji usluga političkog oglašavanja ne ispune obvezu iz stavka 1., države članice poduzimaju sve odgovarajuće mjere kako bi osigurale usklađenost s ovom Uredbom, među ostalim obustavom objavljivanja ili diseminacije relevantnih političkih oglasa ako se usklađenost ne može osigurati na drugi način.***
2. Pravni zastupnik osigurava da zastupani pružatelj usluga ispunjava obveze iz ove Uredbe i adresat je za svu komunikaciju s relevantnim pružateljem usluga propisanu ovom Uredbom. Sva komunikacija s tim pravnim zastupnikom smatra se komunikacijom sa zastupanim pružateljem usluga.
- 2.a Države članice imenuju jedno nadležno tijelo odgovorno za objavljivanje informacija o imenovanim pravnim zastupnicima registriranim na temelju stavka 1. na internetu i redovito ažuriranje tih informacija. Države članice Komisiji dostavljaju poveznice na relevantne internetske stranice.***
- 2.b Komisija uspostavlja platformu s poveznicama na internetske stranice koje pružaju države članice na temelju stavka 2.a.***

Članak 15.

Nadležna tijela i kontaktne točke

1. Nadzorna tijela iz članka 51. Uredbe (EU) 2016/679 ili članka 52. Uredbe (EU) 2018/1725 nadležna su za praćenje primjene članka 12. **i 12.a** ove Uredbe u skladu sa svojim nadležnostima. Članak 58. Uredbe (EU) 2016/679 i članak 58. Uredbe (EU) 2018/1725 primjenjuju se *mutatis mutandis*. Poglavlje VII. Uredbe (EU) 2016/679 primjenjuje se na aktivnosti obuhvaćene člancima 12. **i 12.a** ove Uredbe.
2. Države članice imenuju nadležna tijela koja prate ispunjavaju li pružatelji posredničkih usluga u smislu Uredbe (EU) 2021/xxx [Akt o digitalnim uslugama] obveze utvrđene u člancima od 5. do 11. i članku 14. ove Uredbe, ako je to primjenjivo. Nadležnim tijelom imenovanim na temelju Uredbe (EU) 2021/xxx [Akt o digitalnim uslugama] mogu biti imenovana i nadležna tijela koja prate ispunjavaju li internetski posrednici obveze utvrđene u člancima od 5. do 11. i članku 14. ove Uredbe. Koordinator za digitalne usluge iz članka 38. Uredbe (EU) 2021/xxx u svakoj državi članici osigurava koordinaciju pružatelja posredničkih usluga na nacionalnoj razini kako je utvrđeno Uredbom (EU) 2021/xxx [Akt o digitalnim uslugama]. Članak 45. stavci od 1. do 4. i članak 46. stavak 1. Uredbe (EU) 2021/xxx [Akt o digitalnim uslugama] primjenjuju se u pitanjima povezanima s primjenom ove Uredbe u pogledu pružatelja posredničkih usluga.
3. Svaka država članica imenuje jedno ili više nadležnih tijela odgovornih za primjenu i provedbu aspekata ove Uredbe koji nisu navedeni u stavcima 1. i 2. ***Ta nadležna tijela mogu se razlikovati od onih iz stavaka 1. i 2.*** Svako nadležno tijelo imenovano na temelju ovog stavka strukturno je potpuno neovisno o sektoru i bilo kakvoj vanjskoj intervenciji ili političkom pritisku. Potpuno neovisno i djelotvorno prati i poduzima nužne i proporcionalne mjere kako bi se osigurala usklađenost s ovom Uredbom.

4. [...]
5. Pri izvršavanju svojih **nadležnih** i provedbenih **zadaca i ovlasti** [...]u vezi s ovom Uredbom nadležna tijela iz stavka 3. ovlaštena su:
- (-aa) zatražiti pristup podacima, dokumentima ili svim potrebnim informacijama, posebno od sponzora ili pružatelja usluga političkog oglašavanja;**
- (a) izdavati upozorenja pružateljima usluga političkog oglašavanja u vezi s njihovim neispunjavanjem obveza iz ove Uredbe;
- (aa) naložiti prestanak povreda i zahtijevati od sponzora ili pružatelja usluga političkog oglašavanja da poduzmu korake potrebne za usklađivanje s ovom Uredbom, poštujući pritom temeljno pravo na slobodu izražavanja i informiranja;**
- (b) objaviti izjavu u kojoj se navode pravne i fizičke osobe odgovorne za povredu obveze utvrđene u ovoj Uredbi i priroda te povrede;
- (c) izreći [...] novčane kazne **ili** financijske sankcije **i, prema potrebi, druge pravne lijekove, kako bi djelotvorno okončala povredu, ili zatražiti od pravosudnog tijela u svojoj državi članici da to učini;**
6. Države članice osiguravaju **djelotvornu i strukturiranu** suradnju **na nacionalnoj razini** među svim **relevantnim** nadležnim tijelima **imenovanim na temelju stavaka od 1. do 3.**[...], kako bi se olakšala brza i sigurna razmjena informacija o pitanjima povezanima s izvršavanjem nadzornih i provedbenih **zadaca i ovlasti** na temelju ove Uredbe, među ostalim [...]razmjenom saznanja i stručnog znanja **kako bi se doprinijelo utvrđivanju povreda** te suradnjom na primjeni i provedbi relevantnih pravila.

- 6.a *Stručnjaci koje imenuju države članice sastaju se periodično na razini Unije, posebno u okviru europske mreže za suradnju u području izbora koja blisko surađuje s Europskom skupinom regulatora za audiovizualne medijske usluge, i drugih relevantnih mreža, kako bi se olakšala brza i sigurna razmjena informacija o pitanjima povezanim s izvršavanjem njihovih nadzornih i provedbenih zadaća na temelju ove Uredbe.*
7. Svaka država članica određuje jedno nadležno tijelo kao kontaktnu točku na razini Unije za potrebe ove Uredbe.

Članak 15.a

Prekogranična suradnja

1. *Usklađenost pružatelja usluga političkog oglašavanja s ovom Uredbom u nadležnosti je države članice u kojoj pružatelj ima poslovni nastan. Ako pružatelj ima poslovni nastan u više država članica, smatra se da je u nadležnosti države članice u kojoj ima glavni poslovni nastan.*
- 2[...]. *Ne dovodeći u pitanje članak 15. stavke 1. i 2. i stavak 1. ovog članka, [...] nadležno tijelo ili nadležna tijela [...] svih država članica surađuju i jedni drugima pomažu ako je to potrebno.*
- [...]
- [...][...]
- 3.[...] *Nakon primitka opravdanog zahtjeva drugog nadležnog tijela nadležno tijelo tom tijelu pruža pomoć bez nepotrebne odgode i najkasnije mjesec dana nakon primitka zahtjeva kako bi se nadzorne ili provedbene mjere iz članka 15. stavka 5.[...] mogle provesti na djelotvoran, učinkovit i dosljedan način. [...] [...]*Nakon primitka opravdanog zahtjeva za informacije od nadležnog tijela druge države članice nadležno tijelo putem kontaktnih točaka iz članka 15. stavka 7. pruža tom nadležnom tijelu potrebne informacije bez nepotrebne odgode i najkasnije 14 dana nakon primitka zahtjeva. Rok se može produljiti**

na jedan mjesec u slučajevima u kojima se zahtijeva dodatna istraga ili informacije od više nadležnih tijela.[...]

- 4. Ako nadležno tijelo države članice ima razloga sumnjati da je pružatelj usluga političkog oglašavanja, koji ima glavni poslovni nastan u drugoj državi članici, prekršio ovu Uredbu na njegovu državnom području, ono obavješćuje nadležno tijelo glavnog poslovnog nastana putem kontaktne točke iz članka 15. stavka 7.*
- 5. Obavijest na temelju stavka 4. propisno se obrazlaže i u njoj se navodi barem sljedeće:*
  - (a) informacije koje omogućuju identifikaciju pružatelja usluga političkog oglašavanja;*

- (b) opis relevantnih činjenica, relevantne odredbe ove Uredbe i razlozi zbog kojih nadležno tijelo koje je poslalo obavijest sumnja da je dotični pružatelj usluga prekršio ovu Uredbu, uključujući, prema potrebi, opis činjenica koje bi omogućile procjenu kriterija utvrđenih u članku 16. stavku 3.;*
  - (c) mjesto gdje se relevantni politički oglas ili njegova preslika mogu pronaći;*
  - (d) sve ostale informacije koje nadležno tijelo koje je uputilo obavijest smatra relevantnima, uključujući, prema potrebi, informacije prikupljene na vlastitu inicijativu.*
- 6. Ako nadležno tijelo glavnog poslovnog nastana nema dovoljno informacija da djeluje na temelju obavijesti iz stavka 4., ono može zatražiti dodatne informacije od nadležnog tijela koje je poslalo obavijest, koje bez nepotrebne odgode dostavlja tražene informacije.*
- 7. Nadležno tijelo glavnog poslovnog nastana bez nepotrebne odgode i najkasnije mjesec dana nakon primitka obavijesti iz stavka 4. ili, ako je primjenjivo, informacija iz stavka 6. priopćuje nadležnom tijelu koje je uputilo obavijest svoju procjenu navodne povrede i dodatne informacije o istražnim ili provedbenim mjerama koje su poduzete ili se namjeravaju poduzeti kako bi se osigurala usklađenost s ovom Uredbom.*
- 8. Ako se istraga navodne povrede odnosi na pružanje usluga političkog oglašavanja u jednoj ili više država članica u kojima pružatelj usluga nema glavni poslovni nastan, nadležno tijelo glavnog poslovnog nastana može pokrenuti i voditi zajedničku istragu uz sudjelovanje dotičnog nadležnog tijela ili dotičnih nadležnih tijela:*
- (a) na vlastitu inicijativu i nakon dobivanja suglasnosti od nadležnog tijela koje je primilo zahtjev ili više takvih tijela; ili*

(b) na zahtjev drugog nadležnog tijela ili više njih, na temelju opravdane sumnje da je pružanjem usluga političkog oglašavanja od strane pružatelja usluga s poslovnim nastanom u državi članici glavnog poslovnog nastana prekršena ova Uredba ili je ono znatno utjecalo na pojedince na državnom području nadležnog tijela ili tijela koja podnose zahtjev.

9. *Za potrebe stavka 8. nadležno tijelo koje traži pokretanje zajedničke istrage dostavlja drugom nadležnom tijelu ili tijelima informacije iz stavka 5. Ako nadležno tijelo odluči da neće sudjelovati u zajedničkoj istrazi, o tome mora obavijestiti drugo nadležno tijelo ili tijela s obrazloženjem. [...]*
10. *Tijekom provođenja zajedničke istrage nadležna tijela surađuju u dobroj vjeri i prema potrebi izvršavaju svoje istražne ovlasti za istragu navodnog kršenja. Nadležna tijela u zajedničkoj istrazi međusobno se obavješćuju o svim relevantnim provedbenim mjerama koje pokrenu ili namjeravaju pokrenuti.*

Članak 16.

Sankcije

1. [...] Države članice utvrđuju pravila o sankcijama, uključujući [...] novčane kazne *ili* [...] financijske sankcije [...] *te prema potrebi druge pravne lijekove*, koja se primjenjuju na pružatelje usluga političkog oglašavanja zbog povreda *članaka od 5. do 11. i članka 13. i 14. te na sponzore zbog povrede članka 5. i 6.a.* [...] *Sankcije* [...] su u svakom pojedinačnom slučaju djelotvorne, proporcionalne i odvraćajuće. *Pri određivanju primjenjivih sankcija uzimaju se u obzir pravila kojima se uređuju sloboda tiska i sloboda izražavanja u drugim medijima te pravila ili kodeksi kojima se uređuje novinarska struka.*

- 1.a** *Najviši iznos financijske sankcije koji se može izreći temelji se na gospodarskoj sposobnosti subjekta koji podliježe sankcijama, a to je:*
- a) 4 % godišnjeg prihoda ili proračuna sponzora ili pružatelja usluga političkog oglašavanja kako je primjenjivo i ovisno o tome koji je iznos viši, ili*
  - b) 4 % godišnjeg prometa sponzora ili pružatelja usluga političkog oglašavanja na svjetskoj razini u prethodnoj financijskoj godini.*
2. Države članice u roku od 12 mjeseci od stupanja na snagu ove Uredbe obavješćuju Komisiju o tim pravilima te je bez odgode obavješćuju o svim naknadnim izmjenama koje na njih utječu.
3. Pri odlučivanju o vrsti sankcije[...] i njezinoj razini, posebna se pozornost posvećuje, među ostalim, sljedećem:
- (a) prirodi, ozbiljnosti i trajanju povrede;
  - (b) ima li povreda obilježje namjere ili nepažnje;
  - (c) jesu li poduzete mjere kako bi se ublažila šteta;
  - (d) svim relevantnim prethodnim povredama i svim ostalim otegotnim ili olakotnim okolnostima primjenjivima na okolnosti slučaja; i
  - (e) stupnju suradnje s nadležnim tijelom.
- (ea) veličini i gospodarskoj sposobnosti subjekta koji podliježe sankcijama, ako je to primjenjivo.*

4. Povrede članaka **7., 9. i 10.** smatraju se osobito teškima ako se odnose na političko oglašavanje koje se objavljuje ili diseminira tijekom **posljednjeg mjeseca prije izbora ili referenduma**[...] i koje je usmjereno na građane države članice u kojoj se relevantni izbori **ili referendum** organiziraju.
5. [...]
6. Za povrede obveza utvrđenih u članku 12. **i članku 12.a** nadzorna tijela iz članka 51. Uredbe (EU) 2016/679 mogu u okviru svoje nadležnosti izreći [...] novčane kazne u skladu s člankom 83. Uredbe (EU) 2016/679 do iznosa iz članka 83. stavka 5. te uredbe.
7. Za povrede obveza utvrđenih u članku 12. **i članku 12.a** nadzorna tijela iz članka 52. Uredbe (EU) 2018/1725 mogu u okviru svoje nadležnosti izreći [...] novčane kazne u skladu s člankom 66. Uredbe (EU) 2018/1725 do iznosa iz članka 66. stavka 3. te uredbe.

Članak 16.a

Obavješćivanje nadležnih tijela

Ne dovodeći u pitanje nijedan drugi upravni postupak ili pravni lijek, nadležna tijela propisno razmatraju svaku obavijest koju prime u vezi s mogućom povredom ove Uredbe i, barem na zahtjev, obavješćuju osobu koja je uputila obavijest o daljnjim koracima poduzetima u vezi s njome. Tijekom posljednjeg mjeseca prije izbora ili referenduma, u vezi sa svakom obavješću primljenom u vezi s tim izborima ili referendumom poduzimaju se koraci bez nepotrebne odgode.

Članak 17.

Objava datuma izbora i referendumâ[...]

1. Države članice objavljuju datume svojih *izbora i referendumâ* [...] na lako dostupnom mjestu *i* uz odgovarajuće upućivanje na ovu Uredbu.
2. ***Komisija osigurava platformu putem koje države članice pružaju, odmah nakon objave, datume svojih izbora ili referendumâ. Ta platforma bit će javno dostupna.***

POGLAVLJE V. – ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 18.

Ocjenjivanje i revizija

1. U roku od dvije godine nakon svakog izbora za Europski parlament, a prvi put najkasnije do 31. prosinca 2026., Komisija podnosi javno izvješće o ocjenjivanju i reviziji ove Uredbe. U tom se izvješću procjenjuje potreba za izmjenom ove Uredbe, *osobito u vezi sa sljedećim:*
  - (a) *djelotvornosti ove Uredbe u pogledu specifičnih sredstava političkog oglašavanja;*
  - (b) *daljnjim ograničavanjem obrade osobnih podataka za potrebe tehnika ciljanja i isticanja uređenih ovom Uredbom;*
  - (c) *utjecajem ove Uredbe na male i srednje medijske aktere;*
  - (d) *vrstom i iznosom sankcija koje izriču države članice;*
  - (e) *uspostavom javnih repozitorija za sve političko oglašavanje na internetu.*
2. Izvješće se objavljuje.

Članak 19.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 7. stavka .8 i članka *12.a stavka 5.*[...] dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od *tri godine počevši od [datum stupanja na snagu temeljnog zakonodavnog akta ili bilo koji drugi datum koji odrede suzakonodavci].* *Delegiranje ovlasti prešutno se produljuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se*

Europski parlament ili Vijeće tom produljenju usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog razdoblja.[...]

3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 7. stavka 8. i članka **12.a stavka 5.** [...] Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
- 3.a *Prije donošenja delegiranog akta iz članka 7. stavka 8. i članka 12.a stavka 5. Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.***
4. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
5. Delegirani akt donesen na temelju članka 7. stavka 8. ili članka **12.a stavka 5.**[...] stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 20.

Stupanje na snagu i primjena

1. Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.
2. Primjenjuje se od **12 mjeseci nakon njezine objave u Službenom listu Europske unije [...]**.
3. Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Europski parlament
Predsjednik/Predsjednica

Za Vijeće
Predsjednik/Predsjednica

Informacije koje treba dostaviti na temelju članka 7. stavka 2.

- (a) Ako obavijest nije sadržana u samom oglasu, primjer/prikaz političkog oglasa ili poveznica na njega;
- (b) identitet i mjesto poslovnog nastana sponzora u čije se ime oglas diseminira, uključujući njegovo ime, adresu, telefonski broj i adresu elektroničke pošte te je li riječ o fizičkoj ili pravnoj osobi;
- (ba) *informacije koje se zahtijevaju na temelju točke (b) o fizičkoj ili pravnoj osobi koja isplaćuje naknadu u zamjenu za politički oglas ako ta osoba nije sponzor;***
- (c) razdoblje tijekom kojeg se politički oglas diseminira i, ako je to primjenjivo i poznato izdavaču, podatak da je isti oglas već prethodno diseminiran;
- (d) ako je to primjenjivo, podatak o svim izborima s kojima je oglas povezan;
- (e) privremeni ukupni iznos potrošen na konkretni oglas i vrijednost drugih protučinidbi djelomično ili u potpunosti primljenih za konkretni oglas te, ako je to primjenjivo, za određenu oglašivačku kampanju, uključujući pripremu, plasiranje, promicanje, objavu i diseminaciju političkih oglasa, kao i ukupni stvarni iznos potrošenih sredstava i vrijednost drugih protučinidbi koje su primljene, čim ti podaci budu poznati;
- (f) ***informacije o*** izvorima sredstava koja se upotrebljavaju za određenu oglašivačku kampanju, uključujući pripremu, plasiranje, promicanje, objavu i diseminaciju političkih oglasa;
- (g) relevantne informacije o metodologiji upotrijebljenoj za izračun iznosa i vrijednosti iz točke (e);

- (h) ako je izdavač vrlo velika internetska platforma, poveznicu na lokaciju oglasa u izdavačevu repozitoriju oglasa;
- i. ako je oglas povezan s konkretnim izborima ili referendumom, poveznicu na službene informacije o načinima sudjelovanja u dotičnim izborima ili referendumu;
- (j) informacije o mehanizmu uspostavljenom na temelju članka 9.

Informacije koje treba dostaviti na temelju članka 12.a stavka 1.[...]

- (a) konkretne skupine ciljanih primatelja, uključujući parametre koji su korišteni za utvrđivanje primatelja kojima se oglas diseminira, uz jednaku razinu detalja koja je korištena za ciljanje, kategorije osobnih podataka korištenih za ciljanje i isticanje, ciljeve ciljanja i isticanja, mehanizme i logiku uključujući parametre za uključivanje i isključivanje te razloge za odabir tih parametara;
  - (b) razdoblje diseminacije, broj pojedinaca kojima se oglas diseminira i naznake o veličini ciljane publike unutar relevantnog biračkog tijela;
  - (c) izvor osobnih podataka iz točke (a), uključujući, ako je to primjenjivo, informacije o tome da su osobni podaci izvedeni, deducirani ili dobiveni od treće strane i njezin identitet, kao i poveznicu na obavijest o zaštiti podataka te treće strane za relevantnu obradu;
  - (d) poveznicu na djelotvorna sredstva za potporu pojedincima u ostvarivanju njihovih prava na temelju Uredbe (EU) 2016/679 ili Uredbe (EU) 2018/1725, prema potrebi, u kontekstu ciljanja i isticanja političkog oglašavanja na temelju njihovih osobnih podataka.
- (da) poveznicu na politiku iz članka 12. stavka 1. točke (a) ili jasnu naznaku o tome gdje je lako dostupna.***
-